

INFORMATIONSBEHOV FOR INVESTORER VED VIRKSOMHEDS- SAMMENSLUTNINGER

Sidetæl: 57

Anslag:94.807

Afleveringsdato: 08-05-2022

Jakob Thybo Naur - S148937

Vejleder: Bjørn N. Jørgensen

Abstract

The purpose of this assignment is to provide an overview of IFRS 3, and at the same time compare it to the conceptual framework. This is to ensure that IFRS 3 provides the relevant information in relation to a business combination. Further than that the purpose of this assignment is to understand new proposals from IASB related to deleting certain disclosure requirements momentarily, and what impact this has for the user of the financial statements.

The reason for the deleted disclosure requirements has been investigated as these are newly implemented in relation to them being permitted to apply for the financial statements. Except for that there will be investigated the value of the information provided from the financial statements in relation to a newly released annual report from ISS A/S in 2022, where this will be compared to the legislation under IFRS 3, and this will also be compared to the newly implemented exception to delete certain disclosures, and what the effect of the deletion of these disclosures does for the “investor” or the user of the annual report.

This will also be compared to recent updates to IFRS 17 for example, and the differences between the provider of the annual report, and the user of the annual report and the conflicts between these, and the information they both want in this context.

This will afterwards be described at a perspective where there will be a focus around the need for updates to current legislation, and what precedence it sets when IASB chooses to delete certain disclosures momentarily, and if this should be the way to enact changes to certain standards.

The assignment will also define IFRS 3, and the complexities and difficulties surrounding this IFRS standard, and how it gets used in actual annual reports.

Except for that the conceptual framework around standards are described to establish a way to determine whether a piece of information is necessary for the user of the annual report, and this is also how the general analysis has been conducted for the walkthrough of IFRS 3, and the impact it has on the user of the annual report.

Through this assignment it will be shown that the proposals of the IASB might not be intended to benefit the user of the financial statement, but to benefit the provider of the annual report for the investigated proposal.

As the proposal and the implementation of the deletion of certain disclosures related to IFRS 3 are relatively new, the information related to the impact of the deletion of these disclosures are relatively small and haven't been able to be compared to other findings related to this specific area.

Contents

Abstract	1
Kapitel 1 - Indledning.....	6
1.1 - Indledning.....	6
1.2 – Problemformulering	7
1.2.1 – Undersøgelsesspørgsmål.....	8
1. Kapitel 3 – Regnskabsteori	8
2. Kapitel 4 – IFRS 3 analyse	8
3. Kapitel 5 – Fordele og ulemper ved IFRS 3 samt ændringer hertil.....	8
1.3 - Afgrænsning	9
Kapitel 2 – Metode	10
2.1 – Videnskabsteori	10
2.1.1 Konstruktivisme.....	10
2.1.2 Hermeneutikken	11
2.2 – Datagrundlag	11
2.2.1 – Undersøgelsesdesign.....	11
2.2.2 – Analyseanvendelse	12
2.2.3 – Metode	12
2.2.4 Data	13
2.3 – Validitet og reliabilitet	14
2.4 – Opgavens opbygning	14
Kapitel 3 – Regnskabsteori	15
3.1 IFRS 3. Definition	15
1. Identifikationen af den overtagende part	16
2. Fastsættelsen af overtagelsestidspunktet.....	17
3. Opgørelsen af det betalte vederlag.....	17
4. Identificeringen af indregningen og målingen	17

4.1	Eventualforpligtelser	18
4.2	Indkomstskat	18
4.3	Personaleydelser	18
4.4	Refusionsaktiver	18
4.5	Leasing	18
4.6	Generhvervede rettigheder	19
4.7	Aktiebaseret aflønning	19
4.8	Forsikringskontrakter	19
4.9	Aktiver som besiddes med henblik på salg	19
5.	Måling af minoritetsinteresser	19
6.	Behandling af eksisterende ejerandele	20
7.	Identifikation af immaterielle aktiver	20
8.	Efterfølgende regulering til overtagelsesbalancen	21
	Begrebsrammen	22
	Niveau 1: Brugere og deres informationsbehov	25
	Niveau 2: Kvalitative egenskaber	27
	Niveau 2: Forstærkende egenskaber	29
	Niveau 2: Tærskelværdier	30
	Niveau 3: Definition af elementer	30
	Niveau 4: Indregning og måling	31
	Niveau 5: Klassifikation og præsentation	33
	5.1 Resultatopgørelsen og totalindkomstopgørelsen	33
	5.2 Balancen	34
	5.3 Egenkapitalopgørelsen	34
	5.4 Pengestrømsopgørelsen	34
	5.5 Anvendt regnskabspraksis og andre forklarende informationer	34
	5.6 Sammenligningstal	35

Kapitel 4 – IFRS 3 analyse	35
4.1 IFRS 3 note oplysninger	35
4.1.1 Navn og beskrivelse af den overtagne virksomhed.....	35
4.1.2 Overtagelsestidspunktet	36
4.1.3 Andelen af overtagne stemmeberettigede egenkapitalinstrumenter	37
4.1.4 En beskrivelse af den primære begrundelse for virksomhedssammenslutningen, og hvordan køber opnåede kontrol.....	37
4.1.4 En beskrivelse af de faktorer, der har bidraget til eventuelt opgjort goodwill, herunder synergier, og immaterielle aktiver der ikke kan indregnes adskilt fra goodwill.....	38
4.1.6 Dagsværdien af vederlaget betalt i forbindelse med virksomhedssammenslutningen, og hvordan det er sammensat	39
4.1.7 Betinget vederlag og godtgørelser, herunder det indregnede beløb, beskrivelse af aftalen og laveste og højeste beløb, der forventes betalt	40
4.1.8 For hver kategori af tilgodehavender, dagsværdi, nominel beløb og forventet tab.....	41
4.1.9 Det indregnede beløb på overtagelsestidspunktet for hver type af aktiver og forpligtelser..	41
4.1.10 En række oplysninger om eventualforpligtelser, minoritetsinteresser, trinvis overtagelser, transaktioner, der er behandlet adskilt fra virksomhedssammenslutningen, transaktionsomkostninger og eventuel indtægtsførsel af gevinst ved favorable overtagelser	42
4.1.11 Størrelsen af goodwill der forventes at være skattemæssigt fradragsberettiget	43
4.1.12 Hvordan og til hvilket beløb minoritetsinteresser er indregnet på overtagelsestidspunktet, og hvordan dagsværdien heraf eventuelt er opgjort.....	43
4.1.13 Hvis effekten af en virksomhedssammenslutning kun har kunnet opgøres foreløbigt, skal dette faktum oplyses og begrundes tillige med oplysning om, hvilke elementer der er opgjort foreløbigt, og eventuelle korrektioner i perioden.....	44
4.1.14 Beløb og forklaring på væsentlige gevinster eller tab, som vedrører overtagne aktiver eller forpligtelser i forbindelse med en virksomhedssammenslutning i indeværende eller tidligere perioder	
4.2 Foreslået midlertidige ændring som er eksekveret.....	45
4.2.1 Information angående overtaget tilgodehavender.....	45

4.2.2 Afstemningen mellem primo og ultimo goodwill og ændringer til efterfølgende udskudte skatteaktiver	46
4.2.3 Beskrivelse af eventuelle væsentlige gevinster eller tab ved forpligtelser samt aktiver i forbindelse med overtagelsen af virksomheden.....	47
4.3 Overordnet beskrivelse af notekravene og begrebsrammen	47
Kapitel 5 – Fordele og ulemper ved IFRS 3 samt ændringer hertil.....	48
5.1 Nuværende krav	48
5.2 Midlertidige ændringer	50
Kapitel 6 – Konklusion og perspektivering	51
6.1 – Konklusion	51
6.2 – Perspektivering	52
Litteraturliste	54
Bilag	56

Kapitel 1 - Indledning

1.1 - Indledning

Informationsbehovet for investorer ved virksomhedssammenslutninger har været en problemstilling, som tidligere er blevet omtalt i forbindelse med at IFRS 3 ad flere gange er blevet opdateret henover en længere periode. Selvom IFRS 3 løbende er blevet opdateret, ligger der forslag til forbedringer samt mindskning af de oplysninger, som bliver fremvist i noten i forbindelse med virksomhedssammenslutninger fra International Accounting Standards Board ("IASB"), som overvejer at mindske notekravene til IFRS 3, hvilket vil blive omtalt gennem denne opgave, og som senere hen er blevet gennemført midlertidigt.

Derudover vil der generelt være fokus på investorernes informationsbehov forbundet til virksomhedssammenslutninger, og de krav som virksomheder er underlagt efter IFRS ved virksomhedssammenslutninger. Investorer vil blive nærmere defineret i forbindelse med afgrænsningen af opgaven.

Information som præsenteres i forbindelse med en virksomhedssammenslutning i årsregnskabet er fokuspunktet igennem opgaven, og om den information som bliver præsenteret er tilstrækkelig, og dette vil blive vurderet gennem begrebsrammens 5 niveauer.¹

IASB har foreslået følgende ændring til notekravene i forbindelse med virksomhedssammenslutninger, og efterfølgende besluttet, at dette forslag skulle blive midlertidigt gennemført.

"information about acquired receivables (paragraph B64(h));

in the reconciliation between opening and closing goodwill balances, adjustments resulting from the subsequent recognition of deferred tax assets (paragraph B67(d)(iii));

and the amount and an explanation of any material gain or loss recognised in the current reporting period that relates to the identifiable assets acquired or liabilities assumed in a business combination that was effected in the current or previous reporting period (paragraph B67(e))."²

Ovenstående information er ikke nødvendig at fremvise i noten til virksomhedssammenslutninger mere.

Disse foreslåede ændringer, som kan fremstå som værende ikke væsentlige af karakter, vil blive undersøgt på baggrund af de notekrav, som allerede er påkrævet, og derudover skal dette ses i relation til

¹ Kyhnauv(2021), Afsnit 7

² IASB, 2023

begrebsrammen, og om de ændringer her vil medføre, at begrebsrammen ikke er opfyldt, og derfor i en regnskabsmæssig forstand ikke være tilstrækkelig længere.

Begrebsrammen er gennem opgaven blevet beskrevet til brug for at kunne vurdere, om disse ændringer vil medføre, at der ikke er tilstrækkelig information forbundet til virksomhedssammenslutningen, og derfor også medfører at årsrapporten ikke afgiver den nødvendige information til baggrund for at kunne træffe beslutninger som regnskabsbruger.

Dette vil blive set i relation til et aflagt regnskab af ISS A/S, og om de opfylder de nuværende krav samt om man kan se, at disse midlertidige ændringer er blevet implementeret i nuværende regnskaber. Derudover giver opgaven indblik i de problemstillinger som der mellem regnskabsbruger og regnskabsudsteder, og den information som er påkrævet af årsrapporten, og derved også den interessekonflikt som fremkommer heraf.

Der er blevet identificeret udfordringer i forbindelse med de midlertidige ændringer som er foreslået, og som er efterfølgende er blevet indført. Dette udmønter sig i en opgave som både fokuserer på regnskabsudsteders behov samt regnskabsbruger, og som vil afgive et indblik i IFRS 3 overordnet set, og de krav som hører sig hertil. Derudover vil disse blevet gennemgået i relation til begrebsrammen, og et regnskab.

Til sidst vil fokus ligge på om hvorfra de foreslået ændringer kommer fra, og hvorfor er disse foreslået overhovedet? Hvem drager nytte af disse ændringer, og giver det mening at foretage de ændringer som er foreslået?

1.2 – Problemformulering

Formålet med denne opgave er at:

Vurdere hvorvidt IFRS 3 på baggrund af nuværende krav afgiver den nødvendige information til investorer. I så fald at IFRS 3 bidrager tilstrækkeligt til informationsværdien i årsrapporten, hvad vil ændringer hertil så medføre for investorer, og hvad vil disse ændringer medføre for årsrapportens nytteværdi overordnet set?

I forbindelse med ovenstående problemformulering samt udarbejdelsen af opgaven har fokus områderne været at beskrive den primære regnskabsteori som ligger til grund for anvendelsen af IFRS 3, og derudover beskrive investoren i denne relation, og deres informationsbehov gennem begrebsrammen. Med udgangspunkt i ovenstående, og den generelle fremgangsmåde har jeg struktureret min opgave efter flere undersøgelsesspørgsmål til brug for undersøgelsen af den overordnet problemformulering.

1.2.1 – Undersøgelsesspørgsmål

1. Kapitel 3 – Regnskabsteori

Regnskabsteorien tager udgangspunkt i, at fremlægge objektivt begrebsrammen samt IFRS 3 uden en stillingtagen hertil, men at give en forklaring omkring de generelle regelsæt samt krav. Nedenfor fremgår de undersøgelsesspørgsmål som regnskabsteorien skal afdække.

1. Hvad bliver man som investor præsenteret for i årsregnskabet ved virksomhedssammenslutninger?
2. Hvad er investors interesse i virksomhedssammenslutninger, og hvordan kommer dette til udtryk igennem de standarder som er lavet herfor?
3. Hvad er der af krav til årsregnskabet, og hvordan er dette opbygget?
4. Hvem er regnskabsbrugeren, og hvordan sikrer vi os at regnskabet afdækker deres informationsbehov?

Formålet med ovenstående undersøgelsesspørgsmål, er at give en grundlæggende forståelse for den relevante information i opgaven, hvorefter denne vil blive set i kontekst til en analytisk tilgang til regnskabsteorien i kapitel 4.

2. Kapitel 4 – IFRS 3 analyse

Som nævnt ovenfor vil der være fokus på at forstå regnskabsteorien heri, og gennemgå de krav der er til IFRS 3, og hvad disse betyder i kontekst til begrebsrammen, og regnskabsbrugers informationsbehov hertil. Dette har udmøntet sig i følgende spørgsmål:

1. Hvad er kravene i IFRS 3, og giver dette råderum til at udelade information?
2. Hvordan skal kravene efter IFRS 3 forstås, og er dette tilstrækkeligt konkret?
3. Hvordan skal dette ses i relation til de ændringer man har foreslået hertil?
4. Hvordan fremgår IFRS 3 i rigtige regnskaber, og overholder disse kravene stillet efter IFRS 3?

Ovenstående spørgsmål er med til at se begrebsrammen i relation til IFRS 3, og generelt at komme dybere ned i de problematikker som kan forekomme hertil, og derudover også vurdere hvorvidt ændringerne hertil giver mening.

3. Kapitel 5 – Fordele og ulemper ved IFRS 3 samt ændringer hertil

Diskussionen af hvorvidt ændringer er fornuftige, og derudover om der generelt er tilstrækkelig information i den nuværende lovgivning vil blive diskuteret heri. Dette har udmøntet sig i nedenstående undersøgelsesspørgsmål som vil blive undersøgt herfor.

1. Hvilke faktorer i en virksomhedssammenslutning er vigtigst for investorer?

2. Er informationen regnskabsbrugeren bliver præsenteret for tilstrækkelig i forhold til begrebsrammen?
3. Er konflikten mellem regnskabsudgiver og regnskabsbrugeren årsagen til problematikken?

Ud fra ovenstående spørgsmål, og de øvrige spørgsmål danner alt dette grundlag for hensigten med opgaven hvilket er at se på IFRS 3 ud fra informationsbehovet. Derudover skaber dette en generel forståelse for IFRS 3, og relaterer sig til regnskabet, og hvad der bliver fremvist heri.

1.3 - Afgrænsning

I forbindelse med udarbejdelsen af opgaven er der foretaget afgrænsning til visse områder grundet den begrænsede mængde sider og for at skabe en opgave, hvor nytteværdien stadig er intakt på baggrund af den foretagne afgrænsning.

Der vil være fokus på "Investorer" i opgaven, og derfor er det nødvendigt og definere, hvad der menes med "Investorer" samt hvad der ikke menes med investorer, da dette er en relativ bred betegnelse i forbindelse med regnskabsaflæggelse. Investorer i denne opgave skal forstås som regnskabsbrugeren - det vil altså sige de som har en interesse i de aflagte regnskaber, og som kan rangere fra kreditgiver til ejere af selskabet.

Derudover er der også potentielle investorer i forbindelse med regnskabet, og derved vil der også være fokus på virksomheder som ikke er børsnoterede i denne forbindelse, da ISS A/S er anvendt som eksempel gennem opgaven grundet den tilstrækkelige information er præsenteret til brug for opgaven, og investorerne heri er relativt stort. Derudover er dette også en virksomhed som er relativt bekendte med det undersøgte område.

Der er foretaget afgrænsning til overtagelsesmetoden, da sammenlægningsmetoden kun vil være relevant under ÅRL, eftersom denne ikke vil kunne blive anvendt, da det er en gennemgang af IFRS 3, og sammenlægningsmetoden ikke kan anvendes under IFRS 3.³

Der er foretaget afgrænsning til "Normale" virksomhedsovertagelser og ikke omvendte virksomhedsovertagelser grundet kompleksiteten heri, samt at det ikke skaber værdi for opgaven, da fokus ligger i informationsbehovet ved sammenslutningen og ikke i mulige scenarier i forbindelse med en virksomhedssammenslutning samt årsagerne herfor.

Der er foretaget afgrænsning af byggeklodsmodellen i forhold til årsregnskabsloven, da denne ikke bibringer information til opgavens formål som er at afdække IFRS 3, og informationsbehovet hertil.

³ Deloitte, 2016 opdateret 2022, IFRS Bog

Byggeklodsmodellen er derudover kun relevant i en dansk kontekst, og i forhold til IFRS vil dette kun gælde for virksomheder som befinder sig i regnskabsklasse D.

Kapitel 2 – Metode

For forståelsen af opgavens opbygning vil i dette kapitel blive gennemgået de anvendte metoder, anvendt teori samt de overvejelser, som er foretaget undervejs. Dette har til formål at skabe en forståelse for fremgangsmåden og udarbejdelsen af opgaven.

2.1 – Videnskabsteori

I denne opgave benyttes Gubas definition af et paradigme, som er ”Et basalt sæt af værdier som styrer vores handlinger – både hverdagshandlinger og handlinger forbundet med disciplinerede undersøgelser.”⁴.

Det fastsatte paradigme spiller en rolle for opgaven, da det er den fremgangsmåde som er anvendt i forbindelse med udarbejdelsen af opgaven og konklusionen. Hvert enkelt paradigme har særlige karakteristika, som kan beskrives gennem ontologi, epistemologi og metodologi.

Opgaven tager udgangspunkt i en problemformulering, og efterfølgende er der foretaget en afgrænsning for at sikre nøjagtigheden af opgaven. Dernæst er der foretaget dataindsamling, hvor dataene efterfølgende analyseres for at kunne fremskabe en konklusion på opgaven.

Paradigmet har stor betydning for den efterfølgende behandling af opgaven, og valget heraf vil blive gennemgået nedenfor.

2.1.1 Konstruktivisme

I det konstruktivisme paradigme er ontologien relativistisk hvilket vil sige at der er en begrænsning i henhold til indsamling af data, og derfor anvendes ordet relativisme også. Derfor må det indses at den konklusion som opnås gennem opgaven er relativ, og denne tager udgangspunkt i øvrige kilder.

Derfor ved arbejdet inden for det konstruktivistiske paradigme skal dette ses i relation til den store kompleksitet som er forbundet til IFRS 3, og da mængden af info inde for specifikke områder inden for opgaven er begrænset i form af nye forslag til lovændringer, så vil det der tages udgangspunkt i hvis flertallet er enige så er dette også rigtigt per definition.

⁴ Guba 1990

Epistemologien i konstruktivismen er subjektiv, og derfor vil dette også medføre at andres holdninger vil blive farvet af mine egne holdninger, og derved vil dette komme til udtryk gennem opgaven. Dette er jeg bevidst om, og derfor vil jeg også tage udgangspunkt i dette i forbindelse med konklusionen af opgaven.

Metodologien i forhold til det konstruktivistiske paradigme er hermeneutisk. Dette skal forstås således at der er indhentet data flere steder fra, og disse er blevet kryds refereret til hinanden for at skabe et retvisende billede på baggrund af flere kilder, og ikke henholde sig til en enkelt.

2.1.2 Hermeneutikken

Hermeneutikken anvendes i forbindelse med udarbejdelsen af opgaven, som metodologien i det konstruktivistiske paradigme. Dette skyldes at den er med til at afgive flere synsvinkler til opgaven, og derved ikke gør at opgaven er farvet til den ene eller anden side.

Dette medfører også at der ikke kun er anvendt en tolkning, i forbindelse med udarbejdelsen af opgaven, og derfor giver dette også en mere nuanceret opgave end hvis øvrige metodologier var anvendt hertil. Til brug for opgaven anvendes der hovedsageligt kvalitative data hvilket er i god overensstemmelse med hermeneutikken.

2.2 – Datagrundlag

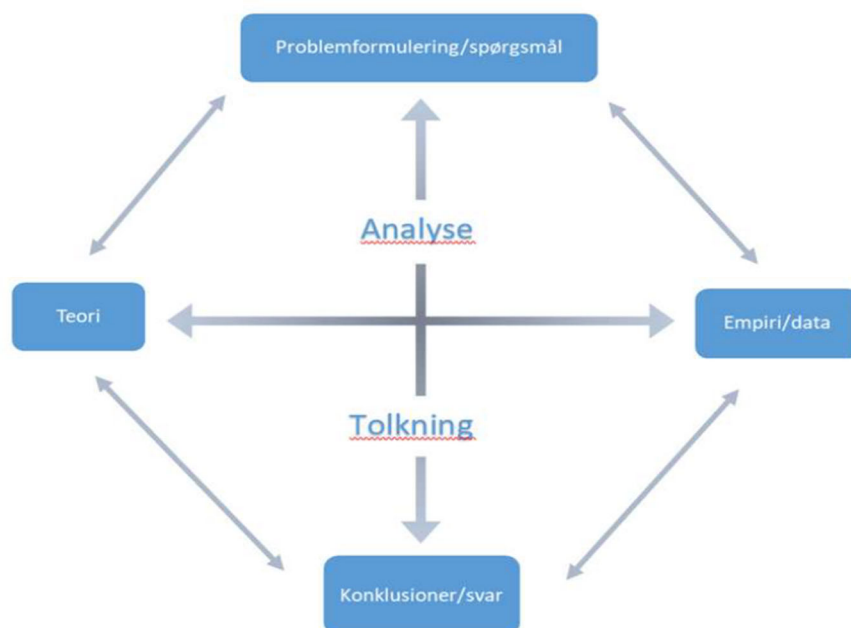
For at give en forståelse af opgaven og fremgangsmåden, vil der hertil blive beskrevet hvilket undersøgelsesdesign som er anvendt til metoden her igennem opgaven. Derudover vil datagrundlaget som er indhentet blive beskrevet, og gennemgået nedenfor.

2.2.1 – Undersøgelsesdesign

Det anvendte undersøgelsesdesign er betegnelsen, for den måde jeg har tilgået det valgte område. Der vil i denne opgave blive brugt materiale udarbejdet af international accounting standards board, og derudover også International financial reporting interpretations som er udgangspunktet for de ændringer som er foreslået til IFRS 3. Der vil derudover også blive anvendt den almene forståelse fra revisionshuse som har fortolket på den generelle lovstandard.

Dette skulle danne et grundlag for besvarelsen af ovenstående fremsatte undersøgelsesspørgsmål, samt den overordnet problemformulering. Der er i forbindelse med udarbejdelsen af opgaven taget

udgangspunkt i følgende figur 3 til brug for den generelle fremgangsmåde.⁵

Figur 3. Andersen, 2014. udgave 5 1 side 23 & egen tilvirkning

2.2.2 – Analyseanvendelse

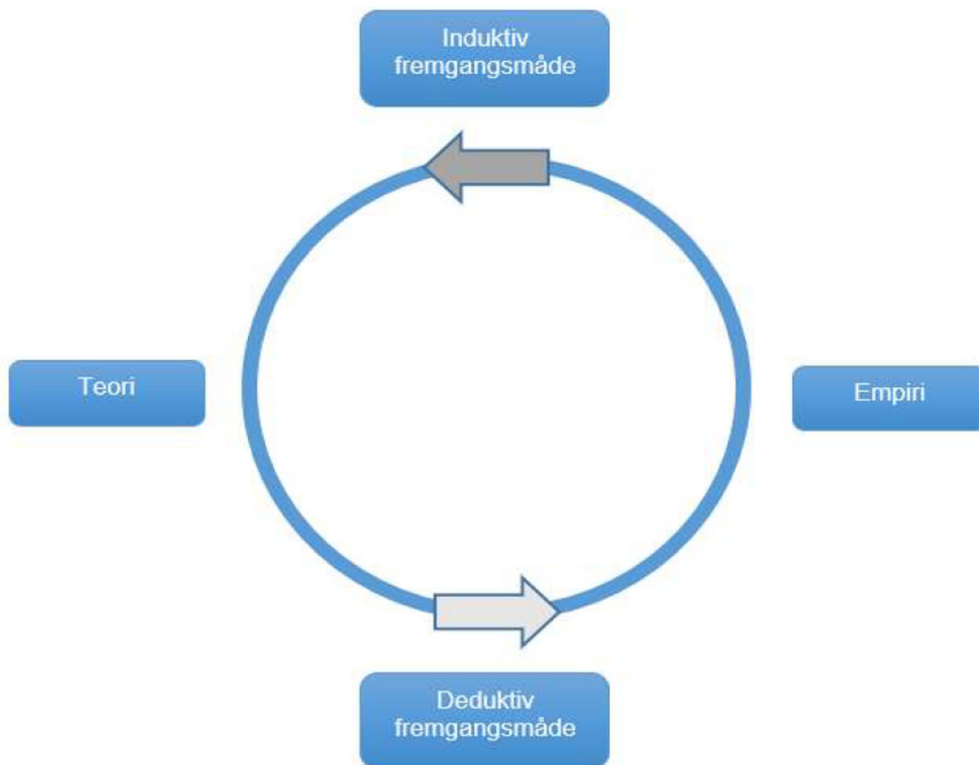
Der er i forbindelse med opgaven som tidligere nævnt anvendt hovedsageligt kvalitativ data, og derudover enkelte kvantitative data kilder i form af regnskab som både er kvantitativt og kvalitativt. Da der hovedsageligt anvendes kvalitativ data er dette med til at skabe et bestemt billede af opgaven, afhængigt af den anvendte kilde som er et fokuspunkt gennem opgaven. Dette er derfor også en eksplorativ proces hvor der vil i forbindelse med indhentelse af data blive ændret synspunkt, og dette vil også være reflekteret gennem opgaven.

2.2.3 – Metode

Der er i forbindelse med en proces som denne to veje at anvende til brug for udformningen af opgaven. Dette kan være enten en deduktiv eller induktiv tilgang, og denne opgave læner sig mere op af den induktiv tilgang hvor der løbende bliver opdaget problemstillinger i takt med som der opnås yderligere information til emnet. Derudover vil denne tilgang være knyttet til en kvalitativ metode som tidligere beskrevet i øvrige afsnit.

⁵ Andersen, 2014, s. 99

Grundet emne valget ses det som ikke muligt at anvende en kvantitativ tilgang, og dette skyldes hovedsageligt at informationsbehov ikke kan gøres op ved en kvantitativ metode.⁶ Dette fremgår også nedenstående figur:

Figur 4, Andersen, 2014, side 62

2.2.4 Data

På baggrund af data elementet i opgaven, bliver der generelt set skelnet mellem kvalitative og kvantitative data. Dette er uddybet længere oppe hvad der skal forstås hertil.

Derudover vil både kvantitative og kvalitative data blive opdelt i primære samt sekundære data.

Forskellene herimellem er hvorvidt dataen er en som du selv har fremskaffet/indhentet eller om dataen er fremkommet af en 3.part. I opgaven heri indgår hovedsageligt sekundær data. Det kan diskuteres hvorvidt undersøgelsen af de foreslået ændringer til IFRS 3 er primær data.

Den sekundære data består hovedsageligt af artikler, og IAASB udtalelser samt lov standarder i form af International accounting standards, International financial reporting standards, Årsregnskabsloven og øvrige regnskabsstandarder. Derudover vil der blive anvendt International accounting standards board da

⁶ Andersen , 2014, s. 135-137

disse er med til at skabe meget af den nødvendige information, og generelt er lovgiveren indenfor regnskabsindustrien.

Derudover er der anvendt faglitteratur i form af bøger samt Deloitte's IFRS bog, og Grant Thornton og KPMG's fortolkninger i forbindelse med virksomhedssammenslutninger i relation til fortolkningen af IFRS 3.

Der er i forbindelse med indhentningen af dataen blevet vurderet disse kilder før anvendelsen heraf. Dette har været for, at sikre disse kilders troværdighed samt kompetencer. Der vil gennem hele opgaven blive revalueret på disse kilder i takt med at der opnås ny viden, og derfor anvendes den hermeneutiske spiral også aktivt.

2.3 – Validitet og reliabilitet

For at sikre værdien af de anvendte sekundære data, vil der gennem opgaven være fokus på validiteten og reliabiliteten heraf. I forbindelse med indsamlingen af den sekundære data er der fokuseret omkring at den data er både anerkendte institutioner samt anerkendte revisionshuse, og generelt er der ikke medtaget kilder som ikke er relativt kendte indenfor regnskab samt revision.

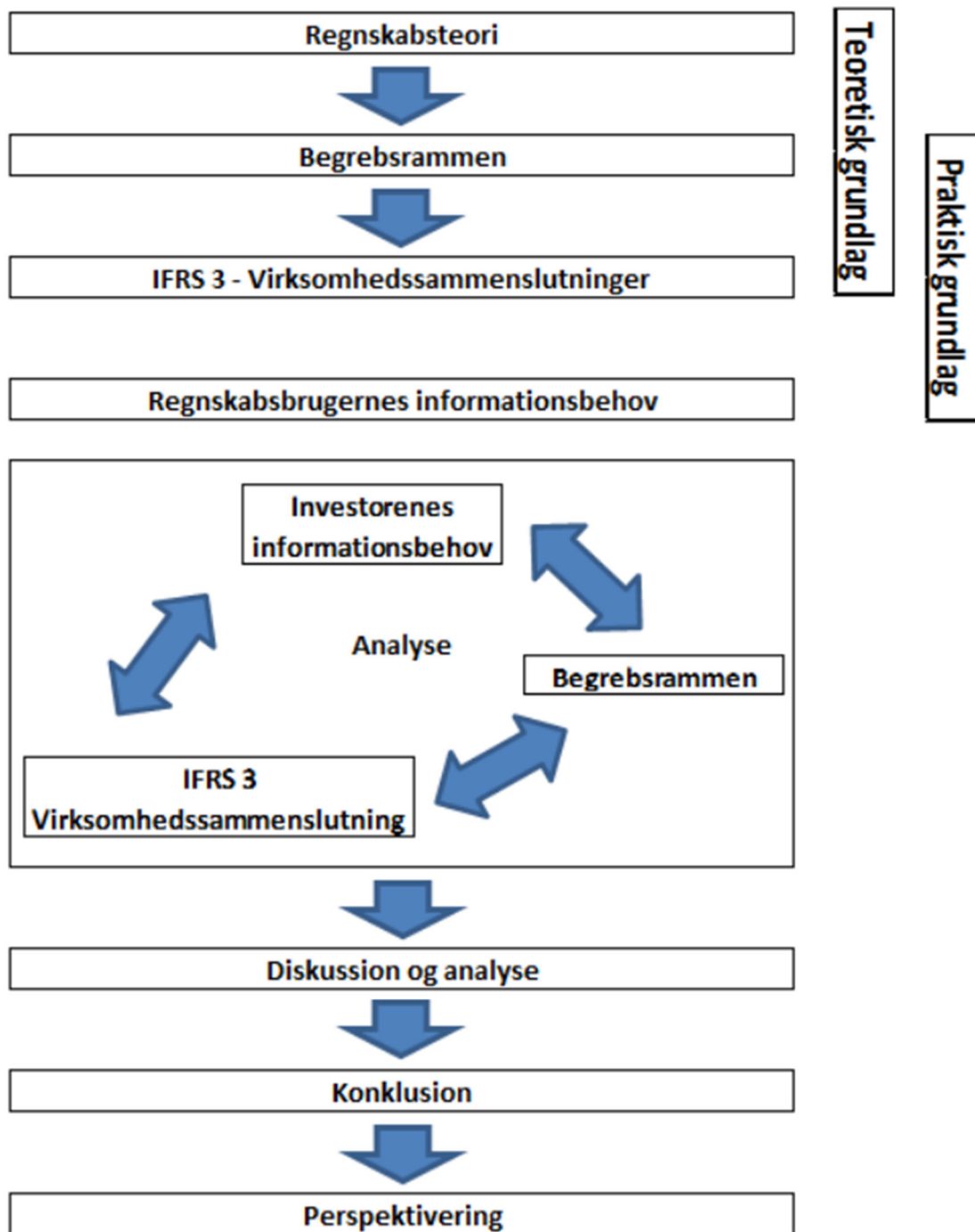
Dette medfører også at reliabiliteten, samt validiteten er intakt i opgaven ved at se disse kilder i kontekst til hinanden.

Der er gennem den valgte metode (Kvalitative metode) opnået en meget høj validiteten, dog ikke målbar, men som kan måles gennem opgavens indhold af læser. Denne er anvendt i sammenhæng af en induktiv tilgang som medfører at der er en stærk sammenhæng gennem opgaven.⁷

2.4 – Opgavens opbygning

Opbygningen af opgaven er foretaget på baggrund af problemformuleringen, og de undersøgelsesspørgsmål som knytter sig hertil, og opbygningen kan illustreres af figur 7. Dette er også beskrevet gennem opgaven, og den generelle anvendte metode.

⁷ Birgitte Merci Lund, Dorte Blicher Møller (2017), afsnit 3

Figur 7, opgavens opbygning, egen tilvirkning

Kapitel 3 – Regnskabsteori

3.1 IFRS 3. Definition

”IFRS 3 definerer en virksomhedssammenslutning som en transaktion eller begivenhed, hvor en erhverver opnår kontrol over en eller flere virksomheder”, dette kan f.eks. ske ved køb af kapitalandele, hvorved der

indledes et moder-/datterselskabsforhold ved køb af nettoaktiver fra en anden virksomhed. Dog skal dette ses i kontrast til, at købet af et selskab ikke skal forveksles med købet af en virksomhed, da et selskab ikke altid er defineret som en virksomhed.⁸

Indenfor virksomhedssammenslutninger vil der være fokus omkring overtagelsesmetoden, da det efter IFRS 3 ikke er tilladt at anvende sammenlægningsmetoden, som er nævnt i afgrænsningen.

Overtagelsesmetoden omfatter forskellige stadier af overtagelsen, og der er lavet en stepplan i forbindelse med en virksomhedssammenslutning som er opdelt i 7 stadier, hvoraf den første er identifikationen af den overtagende part. Stepplanen fremgår også af figur 5 nedenfor.

Identifikation af den overtagende part
Fastsættelse af overtagelsestidspunktet
Opgørelse af købsvederlag
Identificering, indregning og måling af overtagne aktiver og forpligtelser
Måling af minoritetsinteresser
Behandling af eksisterende ejerandele
Opgørelse af goodwill eller gevinst ved favorable overtagelser

Figur 5, Deloitte, IFRS bog

1. Identifikationen af den overtagende part

Identifikationen af den overtagende part er defineret som den virksomhed som opnår bestemmende indflydelse i den sammensluttede virksomhed. Dette kan også ske i form af omvendte virksomhedsovertagelser, men som beskrevet i afgrænsningen ikke er inkluderet heri.

⁸ Deloitte, 2016 opdateret 2022, IFRS Bog

Det kan ske regnskabsmæssigt, at den overtagende virksomhed er den overtagende part, mens juridiske set er det stadig den overtagende virksomhed som er den overtagende virksomhed. Dette er også bekendt som en omvendt virksomhedsovertagelse. Dette er som beskrevet i afgrænsningen noget som ikke vil blive uddybet nærmere.

2. Fastsættelsen af overtagelsestidspunktet

Fastsættelsen af overtagelsestidspunktet, hvilket kan virke relativt simpelt at fastsætte ud fra en købsdato, skal dog ikke kun forstås som en købsdato, men hvornår den overtagne virksomhed opnår kontrol over den overtagne virksomhed. Overtagelsestidspunktet kan derfor være forskellig fra det tidspunkt som fremgår af overtagelsesaftalen. Resultatet skal derefter indregnes fra overtagelsesdagen samt de aktiver og forpligtelser, som er inkluderet i den overtagne virksomhed.

3. Opgørelsen af det betalte vederlag

Opgørelsen af det betalte vederlag i forbindelse med overtagelsen af "Virksomheden" vil opgøres til dagsværdi ved overtagelsestidspunktet, og derved vil det inkludere overtagne aktiver samt forpligtelser, og hvis der er egenkapitalinstrumenter, vil disse også skulle indregnes i opgørelsen af det betalte vederlag.

4. Identificeringen af indregningen og målingen

Identificeringen af indregningen og målingen af overtagne aktiver og forpligtelser skal foretages og indregnes i så fald at de overholder definitionen af et "Aktiv" eller "Forpligtelse".

Derudover skal alle ikke tidligere identificerede aktiver samt forpligtelser, som ikke har været indregnet i den overtagne virksomhed indregnes i forbindelse med overtagelsen. Dette vil f.eks. kunne være kundeforhold, brands og patenter.

Alle aktiver samt forpligtelser skal indregnes til dagsværdi, og dette er uafhængigt af om disse aktiver eller forpligtelser har været indregnet i den overtagnes virksomheds balance.

Til brug for opgørelsen af disse værdier skal det primære eller mest fordelagtige marked fastlægges som den overtagne virksomhed har adgang til. Derefter vil der skulle tages i mente markedsdeltagernes forudsætninger til brug for opgørelsen af dagsværdien. Der forekommer undtagelser til indregnings og målingsprincippet, og disse er noteret nedenfor:

- Eventualforpligtelser (indregningsprincippet)
- Indkomstskat (både indregnings- og målingsprincippet)
- Personaleydelser (både indregnings- og målingsprincippet)
- Refusionsaktiver (både indregnings- og målingsprincippet)

- Leasing(både indregnings- og målingsprincippet)
- Generhvervede rettigheder (målingsprincippet)
- Aktiebaseret aflønning (målingsprincippet)
- Forsikringskontrakter(målingsprincipper)
- Aktiver, som besiddes med henblik på salg (målingsprincippet)⁹

4.1 Eventualforpligtelser

I IAS 37 fremgår det at eventualforpligtelser ikke skal indregnes, men i forbindelse med virksomhedsovertagelser vil eventualforpligtelsen skulle indregnes i så fald at den kan opgøres pålideligt.¹⁰

4.2 Indkomstskat

I forbindelse med overtagelsen vil den overtagne virksomhed skulle indregne og måle både skatteaktiver samt forpligtelser på baggrund af IAS 12, men kun hvis de eksisterede på overtagelsestidspunktet, eller hvis de fremkommer på baggrund af virksomhedssammenslutningen.¹¹

4.3 Personaleydelser

I forbindelse med overtagelsen vil den overtagne virksomhed være pålagt at indregne og måle personale ydelser efter IAS 19.¹²

4.4 Refusionsaktiver

Ved refusionsaktiver skal forstås aktiver som vedrører usikkerheden forbundet til salget, og derved vil sælger godtgøre køber for disse i så fald at disse forefindes. Dette kan f.eks. være en udestående retssag hvor der ikke er muligt, at måle udkommet af retssagen samt vurdere hvad udfaldet vil være heraf.

Refusionsaktiver skal indregnes simultant med forpligtelsen, og måles efter samme princip.

4.5 Leasing

Leasing vedrører kun leasing i så fald at der anvendes IFRS 16, og derved vil leasingforpligtelsen skulle indregnes på baggrund af leasing som opfylder i IFRS 16, og vil derefter skulle indregnes til nutidsværdien af de resterende leasing ydelser. Dette skal ske på baggrund af overtagelsestidspunktet. Right of use assets måles til den samme værdi som leasingforpligtelsen, dog med justeringer for positive eller negative vilkår i kontrakten på baggrund af nuværende markedsbetingelser.

⁹ Deloitte, 2016 opdateret 2022, IFRS Bog

¹⁰ IAS 37 – Hensættelser, eventualforpligtelser og betinget aktiver

¹¹ IAS 12 – Indkomst skatter

¹² IAS 19 – Medarbejder fordele

Dette vil dog ikke være nødvendigt i så fald at leasingkontrakten ved overtagelsestidspunktet har en restløbetid på under 12 måneder.¹³

4.6 Generhvervede rettigheder

Rettigheder som køber tidligere har afgivet til den overtagne virksomhed skal indregnes som immaterielle aktiver og måles til dagsværdi. Dette sker på baggrund af kontraktens restløbetid, som ikke tager hensyn til en eventuel forlængelse af kontrakten.¹⁴

4.7 Aktiebaseret aflønning

Aktiebaseret aflønning er reguleret efter IFRS 2, og skal erstattes af et aktieaflønningsprogram hvor basisen i aflønningen er baseret på aktier i den overtagne virksomhed det samme gælder for forpligtelser og egenkapitalinstrumenter. Værdien heraf skal betales gennem virksomhedsovertagelsen samt betaling for fremtidigt arbejde.¹⁵

4.8 Forsikringskontrakter

Forsikringskontrakter som overholder definitionen til en forsikringskontrakt efter IFRS 17 indregnes enten som et aktiv eller en forpligtelse, og vil også blive målt efter IFRS 17.¹⁶

4.9 Aktiver som besiddes med henblik på salg

Aktiver som den overtagne virksomhed har de juridiske rettigheder henover, og som er med henblik på salg skal indregnes efter IFRS 5.¹⁷

Så er alle undtagelser til indregning samt måling gennemgået for identificeringen af indregningen samt målingen af aktiver og forpligtelser.

5. Måling af minoritetsinteresser

Måling af minoritetsinteresser foretages til dagsværdi eller den andel af dattervirksomhedens forholdsmæssige andel af nettoaktiver i tilfælde af likvidation. Dette medfører at goodwill vil blive indregnet til dagsværdi på baggrund af den overtagne del af virksomheden som ejes af minoritetsinteresserne

¹³ Deloitte, 2016 opdateret 2022, IFRS Bog

¹⁴ Deloitte, 2016 opdateret 2022, IFRS Bog

¹⁵ IFRS 2 - Aktie baseret vederlæggelse

¹⁶ IFRS 17 - Forsikringskontrakter

¹⁷ IFRS 5 – Anlægsaktiver med henblik på salg og ophørte aktiviteter

I så fald at virksomhedsovertagelsen foretages trinvist, skal dettes revurderes i forbindelse med sammenslutningen/at der opnås bestemmende indflydelse i virksomheden. Dette skal gøres til dagsværdi og vil derved blive indregnet til eventuel gevinst eller tab samt blive driftsført.

6. Behandling af eksisterende ejerandele

I så fald at der ved overtagelsestidspunktet, af den overtagne virksomhed allerede forefindes kapitalandele i den overtagne virksomhed vil disse skulle opgøres til dagsværdi, og den eventuelle gevinst eller tab ved opgørelsen heraf skal der indregnes i resultatet.¹⁸

7. Identifikation af immaterielle aktiver

Efter IFRS 3 vil den overtagne virksomhed skulle indregne goodwill der er erhvervet i forbindelse med sammenslutningen, og dette skal opgøres ved at beregne forskellen mellem det opgjorte købsvederlag med tillæg af minoritetsinteresser, og dagsværdien af ejerandele samt dagsværdien af overtagelsen af aktiver og forpligtelser som vil resultere i en goodwill. Dette er også fremvist i figur 6 nedenfor

Betalt vederlag (kostpris)
+
Minoritetsinteresser ¹
+
Dagsværdi af eksisterende ejerandele
÷
Dagsværdi af overtagne aktiver og forpligtelser
=
Goodwill

Figur 6, Deloitte IFRS bog

Derefter vil goodwill indregnes til kostpris og testes for værdiforringelse efter IAS 36.¹⁹

Grundet den foretagne opgørelse af det opgjorte købsvederlag samt tillæg af øvrige overtagne aktiver kan dette medføre en negativ goodwill også kaldet "Badwill" som vil blive driftsført.

¹⁸ Deloitte, 2016 opdateret 2022, IFRS Bog

¹⁹ Deloitte, 2016 opdateret 2022, IFRS Bog

I forbindelse med at ovenstående steps er blevet fulgt, vil dette danne grundlaget for indregningen af virksomhedssammenslutningen. Der vil dog efterfølgende kunne foretages reguleringer til overtagelsesbalancen, som er gennemgået nedenfor.

8. Efterfølgende regulering til overtagelsesbalancen

I så fald at det ikke er muligt at opgøre aktiver, og forpligtelser på overtagelsesdagen vil der være muligt at lave en foreløbig opgørelse af overtagelsesbalancen på overtagelsesdagen. De værdier som er opgjort her vil skulle anvendes på den efterfølgende balancedag, og derved anvendes ved udarbejdelse af koncernregnskabet. Det vil være muligt i inden for en periode af 12 måneder, at foretage korrektioner til de indregnet tal ud fra begivenheder som er foregået på overtagelsestidspunktet. Denne korrektion vil også skulle foretages til sammenligningstallene.

I så fald at det overstiger de 12 måneder fra overtagelsesdagen vil øvrige korrektioner eller reguleringer skulle foretages som ændringer til regnskabsmæssige skøn, og følge IAS 8. Disse korrektioner skal henføres til indeværende eller efterfølgende periode. Dog vis disse fejl vedrører fejl under IAS 8 skal fejlen korrigeres med tilbagevirkende kraft.²⁰

Udover ovenstående information vil der i forbindelse med udarbejdelsen af noten, til rengskabet skulle tages højde for yderligere information.

Følgende punkter skal være oplyst angående yderligere information til virksomhedssammenslutningen, for at regnskabsbrugeren skal kunne tage stilling til arten samt konsekvensen af virksomhedssammenslutningen.

Nedenstående oplysninger skal fremgå af hver enkelt virksomhedssammenslutning.

1. "Navn og beskrivelse af den overtagne virksomhed
2. Overtagelsestidspunktet
3. Andelen af overtagne stemmeberettigede egenkapitalinstrumenter
4. En beskrivelse af den primære begrundelse for virksomhedssammenslutningen, og hvordan køber opnåede kontrol
5. En beskrivelse af de faktorer, der har bidraget til eventuelt opgjort goodwill, herunder synergier, og immaterielle aktiver, der ikke kan indregnes adskilt fra goodwill
6. Dagsværdien af vederlaget betalt i forbindelse med virksomhedssammenslutningen, og hvordan det er sammensat

²⁰ IAS 8 – Regnskabspraksis, definition af regnskabsmæssige skøn

7. Betinget vederlag og godtgørelser, herunder det indregnede beløb, beskrivelse af aftalen og det laveste og højeste beløb, der forventes betalt
8. For hver kategori af tilgodehavender: dagsværdi, nominel beløb og forventet tab
9. Det indregnede beløb på overtagelsestidspunktet for hver type af aktiver og forpligtelser
10. En række oplysninger om eventualforpligtelser, minoritetsinteresser, trinvis overtagelser, transaktioner, der er behandlet adskilt fra virksomhedssammenslutningen, transaktionsomkostninger og eventuel indtægtsførsel af gevinst ved favorable overtagelser
11. Størrelsen af goodwill der forventes at være skattemæssigt fradragsberettiget
12. Hvordan og til hvilket beløb minoritetsinteresser er indregnet på overtagelsestidspunktet, og hvordan dagsværdien heraf eventuelt er opgjort
13. Hvis effekten af en virksomhedssammenslutning kun har kunnet opgøres foreløbigt, skal dette faktum oplyses og begrundes tillige med oplysning om, hvilke elementer der er opgjort foreløbigt, og eventuelle korrektioner i perioden
14. Beløb og forklaring på væsentlige gevinster eller tab, som vedrører overtagne aktiver eller forpligtelser i forbindelse med en virksomhedssammenslutning i indeværende eller tidligere perioder.”²¹

Ovenstående vil blive gennemgået nærmere i analysen af den regnskabsteori, som er anvendt i forbindelse med IFRS 3 og virksomhedssammenslutninger. Dette vil blive set i relation til begrebsrammen som et værktøj der anvendes i forbindelse med at vurdere, om en standard/lovgivning giver den fornødne viden der er behov for. Begrebsrammen er gennemgået nedenfor.

Begrebsrammen

Begrebsrammen blev i perioden 1978-1985 udviklet af ”Financial accounting standards board”. Begrebsrammens generelle struktur blev dannet i som et omfattende forskningsprojekt, og har dannet grundlag for IASB’s begrebsramme fra 1989, som senest er opdateret i 2018. Begrebsrammen betragtes også som den finansielle rapporterings ”grundlov” og er skabt til med følgende formål:

1. ”Vejlede lovgivere og standardsættere ved udarbejdelse af det tekniske regelsæt i form af regnskabsstandarder
2. Danne referenceramme for løsning af regnskabsproblemer, som ikke er løst af eksisterende lovgivning eller standarder
3. Forøge sammenlignelighed og konsistens ved at reducere antallet af mulige alternative metoder

²¹ IFRS 3 – Virksomhedssammenslutninger

4. modvirke indflydelse af enkeltpersoners særinteresser og politiske pres
5. reducere analyseomkostninger i forbindelse med løsning af tvivlsspørgsmål
6. forøge regnskabsbrugernes tillid til og forståelse af årsrapporten”²²

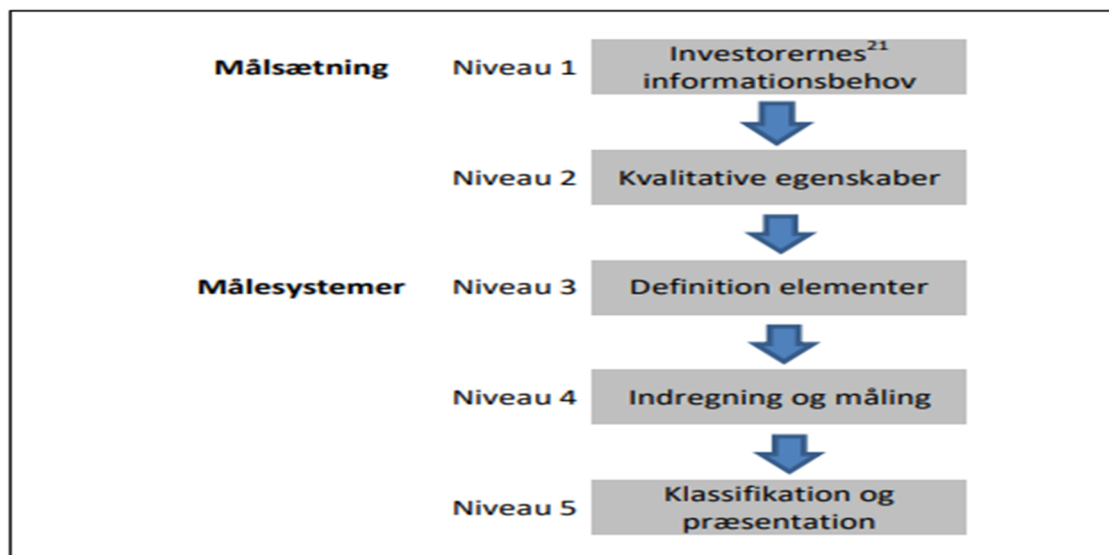
Målsætningen for begrebsrammen er at give generelle retningslinjer for finansiell rapportering, og hvordan denne bør udformes af virksomhederne for at skabe størst muligt nytteværdi for regnskabsbrugere. Der har været draget spørgsmål til, hvorvidt den finansielle rapportering alene bør vedrøre den finansielle information eller også beretningsinformationen.

Konvergensprojektet konkluderede at begrebsrammen principielt skulle danne grundlag for begge dele. Det primære fokus vil dog stadig ligge i årsregnskabet, mens beretningsinformationen vil ligge på et senere tidspunkt. Man forventer dog ikke, at dette vil medføre væsentlige ændringer til begrebsrammen.²³

Beretningsdelen er til for at understøtte den finansielle rapportering og derved understøtte årsregnskabslovens §11 om det retvisende billede.²⁴ Ledelsesberetningen er en del af virksomhedens ledelses vurdering af den finansielle stilling ud fra årsrapporten, som samlet set skal give et retvisende billede, og som bliver revideret.

Kravene til ledelsesberetningen er forskellige afhængigt af den regnskabsklasse som virksomheden befinder sig i. Dette vil ikke blive uddybet nærmere som også er beskrevet i afgrænsningen af opgaven.

Begrebsrammen er sammensat af fem niveauer som er illustreret nedenfor af figur 1:

Figur 1 Carsten, Henrik og Peter Kyhnaug, Finansiell rapportering 6. Udgave, side 203

²² Kyhnaug(2021), side 201-202

²³ Kyhnaug(2021), side 202

²⁴ Danske love, Årsregnskabsloven § 11

Niveau 1 omhandler brugernes informationsbehov, som indbefatter at årsrapporten udarbejdes ud fra, at den udgør et egnet grundlag for regnskabsbrugernes typiske beslutningstagen som hidrører både økonomiske og virksomhedsmæssige beslutninger på baggrund af virksomheden.

For at årsrapporten kan fremføre dette for at imødekomme regnskabsbrugernes informationsbehov, er det nødvendigt at årsrapporten indeholder følgende:

1. informationer er ”indrettet til at kunne anvendes til formålet (er relevante)
2. tilstrækkeligt pålidelige i forhold til hvad regnskabsbrugere normalt forventet”²⁵

Niveau 2 er til for at uddybe de kvalitative egenskaber forbundet til den finansielle information, og sørger for at der bliver opfyldt de informationsbehov som er til for at skabe den størst mulige nytteværdi for regnskabsbrugeren. ”Tilsammen danner niveau 1 og 2 målsætningen for virksomhedernes regnskabsproduktion og uddyber dermed indholdet af generalklausulen ”Et retvisende billede””.²⁶

De tre øvrige niveauer skaber de generelle målsætninger og krav som stilles til målesystemerne for at implementere dette i praksis.

Niveau 3 uddyber definitioner i forbindelse med aktiver samt forpligtelser mv. baseret på den formueorienterede regnskabsteori. Niveau 3 er nødvendig for at opnå viden angående den anvendte regnskabspraksis osv., men dog ikke tilstrækkelig for indregning i årsrapporten.²⁷

Niveau 4 indeholder aktiver som opfylder definitionen på et aktiv, hvilket er følgende:

1. Ressourcer der er under virksomhedens kontrol
2. Et resultat af tidligere begivenheder
3. Fremtidige økonomiske fordele forventes at tilflyde virksomheden²⁸

I så fald at disse er opfyldt, vil det stadig være muligt, at indregnings- og målingskriteriet, som fremgår af niveau 4, ikke er opfyldt og derfor stadig ikke må indregnes, da alle disse kriterier skal være opfyldt før indregning må forekomme. Derudover indeholder niveau 4 også de værdibaserede måleattributter.

Ved indregningskriterier skal forstås de begivenheder som ligger til grund for, at noget posteres enten i balancen eller i resultatopgørelsen. Disse er nedenstående

²⁵ Kyhnauv(2021), side 203

²⁶ Kyhnauv(2021), side 203

²⁷ Kyhnauv(2021), side 204

²⁸ Kyhnauv(2021), side 230

1. Der er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden (Aktiver) eller fragå virksomheden (Forpligtelser)
2. Posten skal kunne måles validt til kostpris eller værdi

Disse kriterier anvendes også i årsregnskabslovens §33.²⁹

Niveau 5 forbindes til klassifikationen og præsentationen i årsregnskabet og omfatter begrebsrammens forudsætninger for postulater, som udgør bestemmelser for det tekniske regelsæt.

For at vurdere investors behov for uddybende information herom anvendes derfor begrebsrammen hertil. Brugerne af virksomheders eksterne regnskab skal opdeles i primære og sekundære interessegrupper. De primære interessenter, hvilket omfatter investorer og kapitaludbydere som er nævnt i afgrænsningen, vil gerne give meget input herpå, da de anvender disse hyppigere end sekundære regnskabsbrugere.³⁰

Niveau 1: Brugere og deres informationsbehov

I forbindelse med anvendelsen af regnskabsinformation opstår der et heterogent behov, på baggrund af at både investorer samt kapitaludbydere finder forskellig information interessant, og derfor er der også et "Heterogent informationsbehov" forbundet til årsrapporten, og denne bliver derudover også forstået fra forskellige synspunkter, alt afhængig af hvilken rolle der er forbundet til udgiveren af årsrapporten.

I så fald at interesserne blandt regnskabsbrugere er så forskellige, medfører dette også en konflikt, og den konflikt består i, at enten skal årsrapporten afdække alle interessenteres interesser, eller også skal den fokusere på den enkelte interessents behov og lade andre brugeres behov være udækket. Det handler derfor om at finde flest sammenfald blandt regnskabsbrugere og den efterspurgte information og danne et udtryk herfor.³¹

Ovenstående problematikker i forbindelse med at udforme et fælles lovsæt som omfavner alle regnskabsbrugere og deres informationsbehov medfører derfor også, at IASB på baggrund af en dogmatisk bevisførelse har forudsat en væsentlig fællesmængde, af data i forbindelse med at udforme brugernes finansielle informationsbehov.³²

²⁹ Kyhnauv(2021), side 219

³⁰ Kyhnauv(2021), side 204

³¹ Kyhnauv(2021), side 205

³² Kyhnauv(2021), side 206

Virksomhedens årsrapport er af væsentlig betydning for at vurdere, hvorvidt selskabet er i stand til at genere nettopengestrømme i fremtiden, og derudover give oplysninger angående virksomhedens formueforhold i form af balancen.

Derudover er resultatopgørelsen samt pengestrømsopgørelsen i sammenhæng af hinanden lige så væsentlig for investor, og en virksomheds værdi for at vurdere virksomheden som helhed. Ovenstående betegnes også som prognoseopgaven for årsrapporten.³³

Mens prognoseopgaven er fremadrettet, hvilket vil sige at man prøver at spå om fremtiden på baggrund af nutidige begivenheder, er kontrolopgaven bagudrettet, og har til formål at sikre investor i at ledelsen bliver kontrolleret og sikrer at egenkapitalen er intakt samt forvaltet effektivt.

Med dette vil der også menes, at fastansætte værdien af den virksomhed som ligger til interesse. Dette vil hovedsageligt være relateret til, hvorvidt ledelsen har været effektiv til at skabe værdi for investorerne på baggrund af den indskudte kapital, som også vil sige virksomhedens evne til at forrente investorers kapital på vegne af dem.³⁴

Den sidste af de tre definerede opgaver som årsrapporten skal opfylde er fordelingsopgaven, hvor af udbyttebeslutningen anses som en prognoseopgave, da den vedrører en ressourceallokering mellem investor og virksomhed, og derved også er en indikation for virksomhedens evne til at genere nettopengestrømme i fremtiden.

På baggrund af dette kan investorerne vurdere, hvorvidt virksomheden skaber overskud ved at lade deres kapital blive i virksomheden eller ved at investere dem øvrige steder uden for virksomheden.

Fordelingsopgaven vedrører dog f.eks. medarbejdere som modtager en lønindkomst i virksomheden. Følgende tre kategorier omhandler de indtægtskilder som er variabel baseret ud fra virksomhedens indtjening: ”

1. Udbytte til investorerne
2. Tantieme til bestyrelsen
3. overskudsdelingsordninger for ledelse og ansatte”³⁵

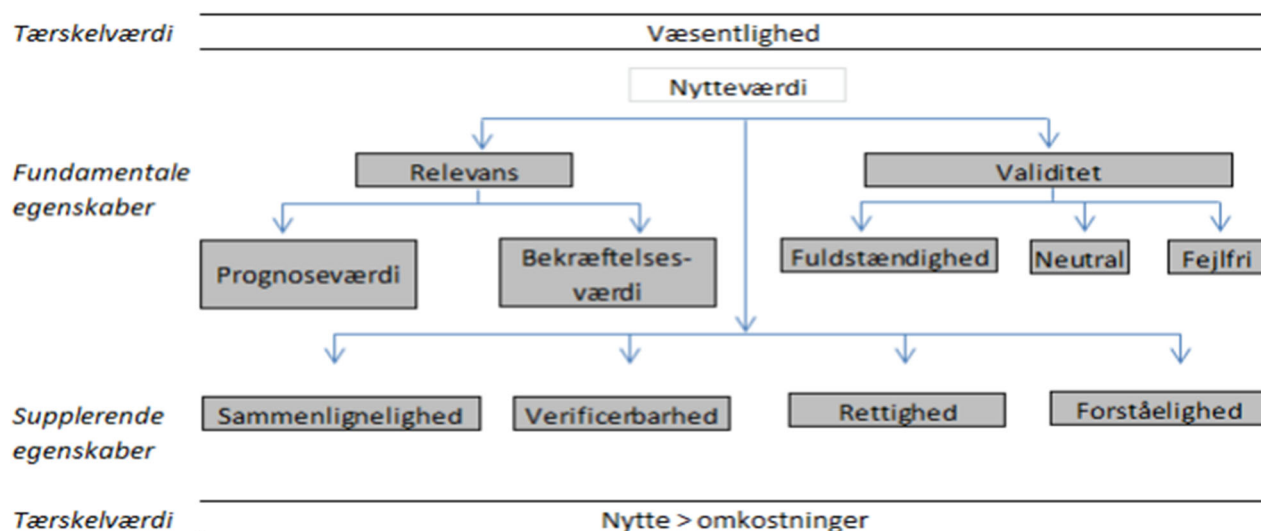
³³ Kyhnauv(2021), side 206

³⁴ Kyhnauv(2021), side 207

³⁵ Kyhnauv(2021), side 208

Niveau 2: Kvalitative egenskaber

Niveau 2 som omhandler de kvalitative egenskaber forbundet til årsrapporten som er fremsat i nedenstående figur:

Figur 2 Carsten, Henrik og Peter Kyhnauv, *Finansiell rapportering 6. Udgave*, side 209

Figuren illustrer, hvordan man skaber mest muligt nytteværdi for regnskabsbrugeren ud fra kvalitative egenskaber. Det essentielle for den finansielle information er først og fremmest, at den afgiver de fundamentale kvalitative egenskaber, relevans og validitet for at skabe nytteværdi for den primære regnskabsbruger. Dette er dog en afvejning mellem komponenterne i figur 2. Dette skyldtes, at relevant information ikke har en nytteværdi i så fald at den ikke er valid, og omvendt i så fald at informationen er valid, men ikke relevant, afgiver dette heller ikke en nytteværdi for den primære regnskabsbruger.

Vurderingen af hvorvidt information er relevant i sig selv kan medføre udfordringer, da dette i sig selv også er et afvejningsspørgsmål, men vurderes ud fra et synspunkt om, hvorvidt denne information kan medføre, at regnskabsbrugeren havde taget en anden beslutning i så fald at de vidste det, og ikke hvorvidt det direkte havde medført, at regnskabsbrugeren havde truffet en anden beslutning.³⁶

Prognoseværdien skal forstås ved den information som virksomheden rapporterer, og derfor skal den også have værdi for selve prognoseprocessen.³⁷

³⁶ Kyhnauv(2021), side 210

³⁷ Kyhnauv(2021), side 210

Bekræftelsesværdien skal forstås som den information der gør det muligt at bekræfte tidligere forventninger, og derfor også medfører, at kontrolopgaven er gennemført på baggrund af den information som er til rådighed.³⁸

Validiteten, som er den anden fundamentale kvalitative egenskab, sørger for at den afgivne nødvendige information er valid i så fald, at den er nyttig for regnskabsbrugeren. For at validiteten til informationen er opfyldt vil det kræve, at den er fri for væsentlige fejl, samt at den ikke har nogen vildledende påvirkninger.

Derudover vil regnskabsbrugeren skulle tro på, at den information, som brugeren bliver givet, også er korrekt inden for rimelighedens grænser, og derved opfylder den kravet til validiteten forbundet til den information som er givet.

Validiteten medfører dog også, at noget information må udelades i regnskabet, da målingen af visse poster er forbundet med stor usikkerhed, og derfor ikke kan indregnes i regnskabet. Dette kunne f.eks. være internt oparbejdet goodwill, som er forbundet med stor usikkerhed, da opgørelsen heraf samt måling kan være svær at opgøre pålideligt.³⁹

Validitet indebærer yderligere også, at årsrapporten skal være indholdsbar, og ikke formalia dreven. Dette skal forstås således, at transaktioner samt begivenheder præsenteres ud fra det økonomiske resultat og ikke dets juridiske form. Et klassisk eksempel herpå er leasing, hvor det i balancen præsenteres som om aktivet ejes, men hvor der i juridisk forstand kun er brugsrettigheder hertil.

For vurdere hvorvidt om noget er validt skal nedestående betingelser være opfyldt:

1. Fuldstændighed
2. Neutral
3. Fejlfri

Ovenstående betingelser er uddybet nedenfor:

”Fuldstændig indebærer, at den finansielle rapportering omfatter al information om de underliggende økonomiske fænomener, som er nødvendig for at kunne træffe rationelle investerings-, kredit- og lignende beslutninger. En årsrapport kan ikke omfatte alt, og derfor er fuldstændighed et relativt begreb”⁴⁰

Neutralheden gør op med at den regnskabsinformation som bliver præsenteret ikke må indeholde en subjektiv holdning til sig, og derved medføre at regnskabsbrugerne bliver farvet af den information de er

³⁸ Kyhnauv(2021), side 210-211

³⁹ Kyhnauv(2021), side 211-12

⁴⁰ Kyhnauv(2021), side 211

blevet præsenteret for. Dette er dog blevet ændret senere hen til det som også betegnes som forsigtigheds princippet, men det fremgår stadig af årsregnskabsloven at informationen skal være neutral.

Fejlfri er en kvalitativ egenskab da regnskabet afgives med en grad af usikkerhed til sig, da dette er forbundet til årsregnskabslovens §11 hvor i det ikke fremgår, at årsregnskabet skal være fejlfrit, men at det skal være retvisende.⁴¹

Ovenstående kan forstærkes gennem øvrige kvalitative egenskaber som fremgår af figur 2, det vil altså sige sammenlignelighed, verificerbarhed, retlighed og forståelighed.

Niveau 2: Forstærkende egenskaber

Sammenligneligheden skal forstås som det der udbygger den finansielle rapporterings beslutningsnytte, da det ikke vil være muligt at sammenholde finansielle og ikke-finansielle data fra år til år hvis der er ikke er sammenlignelighed fra branche til branche, og så vil nytteværdien for regnskabsbrugeren blive begrænset herfor. Sammenlignelighed er ikke en kvalitativ egenskab ligesom validitet eller relevans, men mere en tidsmæssig sammenligning. Det er mere en komplimenterende kvalitet for, at kunne forstå udviklingen i virksomheden.⁴²

Verificerbarhed er også en forstærkende egenskab, men som ikke er en nødvendig egenskab for at opnå validitet. I så fald at verificerbarhed indgik som en komponent til validiteten ville dette medføre, at information som er brugbar for regnskabsbrugeren ville blive udelukket. Der er informationer i årsregnskaber som er behæftet med en vis usikkerhed, og derfor kan validiteten ikke bekræftes af disse, men det fremvises hvorvidt den information som bliver fremvist er verificeret. Derved bliver dette også mere en statistisk øvelse, i forbindelse med om man kan opnå tilstrækkelig sikkerhed for det omtalte område.

Rettidighed skal forstås i sammenhæng med relevans. Rettidighed er hvorvidt om informationen stadig er aktuel for regnskabsbrugeren, og derfor også relevant. Det skal dog ikke forstås således at rettidighed medfører at information er relevant, men at det kan være med til at vurdere om noget er relevant, og derfor også den forstærkende egenskab herfor.

Forståelighed er med til at sørge for at regnskabet er forståelig for regnskabsbrugeren, og derved om den information som bliver præsenteret giver mening for regnskabsbrugeren. Dette medfører ikke at information grundet dens kompleksitet ikke skal fremvises, i så fald at denne information stadig er relevant

⁴¹ Kyhnaug(2021), side 212-13

⁴² Kyhnaug(2021), side 212

for regnskabsbrugeren vil den stadig skulle fremvises uagtet dens forståelighed. Derfor er dette også en forstærkende egenskab til validiteten.

Niveau 2: Tærskelværdier

Tærskelværdier i forbindelse med de kvalitative egenskaber er begivenheder der skal indregnes som er væsentlige, og derved er nytteværdien større end omkostninger som er forbundet til den manglende værdi heraf. Væsentlighed som ikke er en udregning men som er en fastsættelse jf. ISA 320 er ikke vurderet ud fra størrelsen af den givne post eller fejlen.

Vurdering af væsentligheden vil ske ved at vurdere om fejlen vil have en indvirkning på regnskabsbrugerens beslutningstagen, og derfor også ændrer opfattelsen af regnskabet.⁴³

Nu hvor niveau 2 er defineret bringer dette en videre til niveau 3.

Niveau 3: Definition af elementer

De byggeklodser som ligger til grund for årsregnskabet, og som det er sammensat af, kaldes for elementer. Alle regnskabsposterne skal placeres i et af elementerne, og de må kun placeres i så fald at de overholder definitionerne, og derfor får definitionerne også en meget vigtig rolle i opbygningen af årsregnskabet, og nytteværdien heraf.

Grundet at begrebsrammen er baseret på en formueorienteret tankegang, og derved også en balanceorienterede synsvinkel medfører dette også at fokus ligger på balancen i henhold til den formueorienteret tankegang.

International accounting standards board's begrebsramme fra 1989 indeholder nedenstående definitioner for de enkelte elementer⁴⁴:

"Aktiver – Et aktiv er en af virksomheden kontrolleret ressource som følge af tidligere begivenheder, og hvorfra fremtidige økonomiske fordele forventes at tilgå virksomheden.

Forpligtelser - En forpligtelse er en aktuel forpligtelse, der hidrører fra tidligere begivenheder, hvis indfrielse forventes at medføre et træk på virksomhedens økonomiske ressourcer.

Egenkapital - Egenkapital er den forskelsværdi, der fremkommer, når man fra alle virksomhedens aktiver trækker alle dens forpligtelser."⁴⁵

⁴³ Kyhnauv(2021), side 214

⁴⁴ Kyhnauv(2021), side 217

⁴⁵ Kyhnauv(2021), side 217

De elementer som vedrører resultatopgørelsen også kaldet indtægter og omkostninger er defineret nedenfor:

”Indtægter - Indtægter er stigninger i økonomiske fordele i regnskabsåret i form af tilgang eller værdistigning af aktiver eller fald i forpligtelser, som medfører stigninger i egenkapitalen, bortset fra stigninger ved indskud fra ejere.

Omkostninger - Omkostninger er fald i økonomiske fordele i regnskabsåret i form af afgang eller værdiforringelse af aktiver eller påtagelse af forpligtelser, som medfører fald i egenkapitalen, bortset fra udlodninger til ejere.”⁴⁶

Ovenstående definitioner omfatter kun balancen grundet at resultatopgørelsen er afledt af balancens begreber, altså den formueorienterede regnskabsteori. Det samme gælder for pengestrømsopgørelsen som kun er omfattet af årsregnskabslovens §86 samt IAS 7.⁴⁷

De øvrige/andre elementer afsluttes med kapitalbegreber og kapitalvedligeholdelse som er kendetegnet ved nettoaktiver eller egenkapitalen.⁴⁸

Niveau 4: Indregning og måling

Niveau 4 som tidligere nævnt indeholder indregningskriterier i forbindelse med indregning, og måling på baggrund af begivenheder i både balancen, og resultatopgørelsen som er defineret ovenfor. I forhold til uddybelse heraf vil kriterierne heraf være delt op i filtre, og det første filter som skal gennemgås for at en begivenhed opfylder kriteriet for indregning samt måling, er at begivenheden skal opfylde definitionen på elementer i niveau 3. Der er dog flere aktiver som opfylder denne definition, men som ikke passerer det næste filter der består af tidligere ovennævnte kriterier i niveau 4.⁴⁹

Der er ikke defineret i årsregnskabsloven hvad som skal forstås ved sandsynligt, og derfor er det første indregningskriterie heller ikke fuldstændigt, men IASB har noteret at vi taler om en begivenhed som er mere sandsynlig sker end at den ikke sker, og det vil altså sige at der er mere end 50% chance for at begivenheden udløser en fremtidig økonomisk fordel og omvendt for forpligtelser.

Dette krav er alle forpligtet til at overholde før de indregner enten et aktiv eller en forpligtelse. Det andet indregningskriterium som er beskrevet ovenfor er, at det skal være muligt at opgøre det på et validt

⁴⁶ Kyhnauv(2021), side 217

⁴⁷ Kyhnauv(2021), side 218

⁴⁸ Kyhnauv(2021), side 218

⁴⁹ Kyhnauv(2021), side 219

grundlag, ud fra en kostpris eller værdi. I så fald at målingerne er for subjektive eller arbitrære kan disse skabe forvirring for regnskabsbrugeren.⁵⁰

Når en post opfylder kriterierne for indregning samt måling vil en af følgende målingsgrundlag blive anvendt til brug for indregningen samt målingen af posten:

1. Salgsværdi
2. Nettorelationsværdi
3. Kapitalværdi
4. Genanskaffelsesværdi/dagsprovenu
5. Historisk kostpris/Historisk provenu
6. Amortiseret kostpris
7. Genindvindingsværdi
8. Brugsværdi

Ovenstående otte måleattributter anvendes i årsregnskabsloven som surrogat for dagsværdi⁵¹:

Disse er ikke uddybet nærmere, da alle disse ikke er relevante for virksomhedssammenslutninger. I forbindelse med virksomhedssammenslutninger vil de identificerede aktiver, i de fleste tilfælde efter IFRS 3 blive opgjort til dagsværdi, og det er nærmere defineret hvilke muligheder som er her for nedenfor:

”Dagsværdi: Ved dagsværdi forstås den pris, der kan opnås ved at sælge et aktiv, eller som skal betales for at overdrage en forpligtelsen i en ordinær transaktion mellem markedsdeltagere(også benævnt !Exit Price”).

Dagsværdi er en markedsbaseret måling og ikke en virksomhedsspecifik måling. Virksomheden anvender de forudsætninger, som markedsdeltagere vil gøre brug af ved prisfastsættelsen af aktiver eller forpligtelsen ud fra eksisterende markedsforhold, herunder forudsætninger vedrørende risici.

En virksomheds hensigt med at eje aktiver eller afvikle forpligtelsen er således ikke relevant, når dagsværdien måles.

” Dagsværdihierarkiet er opdelt i 3 niveauer.

1. Niveau 1 er observerbare priser i aktive markeder for identiske instrumenter
2. Niveau 2 er andre observerbare input omfattende:

⁵⁰ Kyhnauv(2021), side 219-220

⁵¹ Kyhnauv(2021), side 222-223

- Noterede priser for tilsvarende instrumenter i markeder, som er aktive
 - Noterede priser for identiske eller tilsvarende instrumenter i markeder, som ikke er aktive
 - Værdiansættelsesmodel baseret på observerbare markedsdata, eksempelvis rentesatser, valutakurser og den implicite volatilitet der kan observeres i markedet
3. Niveau 3 er alle andre værdiansættelsesmetoder”⁵²

Disse niveauer blive fulgt kronologisk i forhold til at foretage en værdiansættelse af et aktiv, da det bliver mere udfordrende i forbindelse med målingen heraf i så fald, at man kommer længere ned i niveauerne. Det vil altså sige at det er at foretrække, at anvende niveau 1 frem for niveau 3.

Nu hvor niveau 4 er gennemgået vil dette bringe en videre til niveau 5 som er gennemgået nedenfor.

Niveau 5: Klassifikation og præsentation

Når de fire niveauer er gennemgået i begrebsrammen vil der skulle tages stilling til hvor ovenstående information skal præsenteres samt klassificeres i årsregnskabet. Dette er uddybet i IAS 1 som fastsætter hvad et regnskab skal indeholde, og dette består af nedenstående⁵³:

- Resultatopgørelse og opgørelse af anden totalindkomst
- Balance
- Egenkapitalopgørelsen
- Pengestrømsopgørelse
- Anvendt regnskabspraksis og andre forklarende informationer
- Sammenligningstal

Udover at regnskabet skal indeholde ovenstående, så vil det stadig skulle overholde de overordnede principper som tidligere nævnt. Dette vil sige at regnskabet skal være retvisende for virksomhedens finansielle stilling og indtjening samt pengestrømme.

5.1 Resultatopgørelsen og totalindkomstopgørelsen

Indtægter og omkostninger kan fremgå på to måder i regnskabet. Der kan laves en samlet opgørelse over alle indtægter og omkostninger.

Der kan foretages to opdelte opgørelser, og det vil sige en form for resultatopgørelse, og en anden samlet totalopgørelse over indtægter og omkostninger. Der anvendes ofte en 2 delte tilgang hertil hvor

⁵² Kyhnaug(2021), side 221

⁵³ IAS 1, afsnit 10

resultatopgørelsen fremgår først, og derefter fremgår totalindkomstopgørelsen i form af en egenkapitalopgørelse.⁵⁴

5.2 Balancen

Det fremgår af IAS 1 hvad der skal fremgå af virksomhedens finansielle balance. Det fremgår ikke heraf hvilken rækkefølge som regnskabsposter skal fremgå eller præsentationen heraf. Det fremgår dog at der skal indgå visse kategorier i regnskabet, og disse er følgende, Anlægsaktiver, omsætningsaktiver. Langfristede og kortfristede forpligtelser.⁵⁵

5.3 Egenkapitalopgørelsen

Egenkapitalopgørelsens formål er af fremise forskydninger der er forekommet fra primo balancen til ultimo balancen. Den fremviser transaktioner som er forekommet med ejerne i løbet af året samt øvrige transaktioner som ikke berører resultatopgørelsen.

5.4 Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen er opdelt i følgende kategorier: Drifts, investerings og finansieringsaktiviteten. Pengestrømsopgørelsen er til for at vise den likviditetsmæssige påvirkning i løbet af året, og derved er driftsaktiviteten også en oversigt over pengestrømme som kommer fra den primære drift, og andre aktiviteter i så fald at disse ikke kan inkluderes i investerings eller finansieringsaktiviteten.

Investeringsaktiviteten fremviser den likviditetsmæssige påvirkning der har været fra køb, og salg af anlægsaktiver og andre investeringer i aktiv gruppen som ikke er likvider.

Finansieringsaktiviteten fremviser den likviditetsmæssige påvirkning fra passiverne i form af pengestrømme fra fremmedkapital eller egenkapital, og øvrige passiv grupper.⁵⁶

5.5 Anvendt regnskabspraksis og andre forklarende informationer

Den anvendte regnskabspraksis er essentiel for regnskabet, da det er heri regnskabsbrugeren opnår information angående den valgte indregnings, og målingsmetode. Øvrige forklarende noter i årsrapporten er med til at give en forståelse af regnskabsposterne, og hvad disse indeholder. Afhængigt af den regnskabspraksis du følger der bestemte krav til note oplysninger, men udformningen heraf er ikke er betegnet specielt meget udover indholdet.

⁵⁴ Kyhnauv(2021), side 223-225

⁵⁵ IAS 1, side 54-57

⁵⁶ Kyhnauv(2021), side 79-91

5.6 Sammenligningstal

I så fald der er en sammenligningsperiode skal denne fremgå af regnskabet også, og det er forskellige alt efter hvilket land vi er i, samt situationen i forhold til hvor mange år vi skal fremvise.

Kapitel 4 – IFRS 3 analyse

Den primære regnskabsbruger vil ikke nærmere blive udspecificeret i regnskabet end foretaget i afgrænsningen, men nedenstående gennemgang vil være med fokus på den generelle regnskabsbruger, at nedenstående analyse er foretaget.

4.1 IFRS 3 note oplysninger

For at gennemgå ovenstående information, som efter IFRS 3 skal oplyses i noten ved virksomhedssammenslutninger, er der nedenfor gennemgået hver enkelt punkt i kronologisk rækkefølge med henblik på vurdere, om det er med til at skabe et helhedsbillede af virksomhedssammenslutningen, og dette vil blive set i relation til hvad investorernes interesse er i forbindelse med en virksomhedssammenslutning.

Dette skal ses i relation til et regnskab som er udgivet for 2022 hvilket er ISS A/S årsrapport. Grunden til valget af ISS årsregnskab for 2022 er hovedsageligt, at dette er en virksomhed som er meget bekendt med virksomhedssammenslutninger, og generelt er kendt for at foretage opkøb, og derfor burde være relativ gode til overholde de krav som er fremsat af IFRS 3, da de også følger IFRS 3.

4.1.1 Navn og beskrivelse af den overtagne virksomhed

Navnet på den overtagne virksomhed – det er essentielt at der oplyst denne information da det for det første giver dig som mulighed for regnskabsbruger, at undersøge virksomheden, og derudover også bare blive bekendt med den virksomhed som er overtaget. Derudover vil beskrivelsen af virksomheden også være væsentlig for regnskabsbruger, og medfører at regnskabsbruger kan finde ud af om den overtagne virksomhed er i samme branche, eller om dette er for at udvide virksomhedens supply chain ved en vandret overtagelse i forbindelse med virksomhedens supply chain.

Beskrivelse af virksomheden er dog forholdsvis udefinerbart, og hvorvidt om dette skal ses i relation til en normal beskrivelse, af en virksomhed som vil være oplyst i forhold til en virksomheds ledelsesberetning er ikke beskrevet nærmere, men ikke desto mindre er denne information væsentlig for regnskabsbruger i forbindelse med at forstå virksomhedssammenslutningen.

Hvis dette skulle ses i relation til begrebsrammen opfylder dette niveau 2, og giver de relevante oplysninger til regnskabsbrugeren i forbindelse med de kvalitative egenskaber. Dette afgiver et overblik over hvem der er købt, og derudover giver beskrivelsen information om hvad er blevet købt.

Det kan dog vurderes at en beskrivelse af virksomheden, som nævnt ovenfor ikke definerer hvad en beskrivelse helt præcist indeholder, og derfor er det også relevant, men hvorvidt om det er validt er sværere at konkludere på i det henseende af om informationen er fuldstændig samt fejlfri grundet, at dette ikke er muligt at vurdere. Dette skyldes også at denne information er kvalitativ hvor validiteten heraf er sværere at vurdere end kvantitative data mange gange.

Hvis vi ser dette i relation til bilag 1(ISS årsregnskab, note oplysning angående business combinations) så er beskrivelsen af virksomheden meget kortfattet, som kan ses af bilag 1. Det eneste der er noteret hertil er følgende tekst: "A Swiss facility management company", og dette fremstiller også hvordan, at en beskrivelse af en virksomhed er, og hvordan IFRS 3 muligvis giver meget råderum til at kunne beskrive virksomheder meget kortfattet. Dette ville jeg som regnskabsbruger ikke betragte som en beskrivelse af virksomheden, og derfor vil jeg også mene at dette ikke ville afgive regnskabsbrugeren den fornødne viden angående den overtagne virksomhed.

4.1.2 Overtagelsestidspunktet

Overtagelsestidspunktet er relevant i forbindelse med overtagelsen, da dette er altafgørende for, hvilket grundlag virksomheden har foretaget overtagelsen på. Da virksomheder oplever udsving, vil dette kunne medføre, at det rationale som tidligere lå til grund for overtagelsen ikke er tilstede efterfølgende,

Dette skyldes at der vil være en forsinkelse mellem overtagelsesdagen samt udgivelsen af årsregnskabet, og i så fald de forudsætninger som var tilstede for virksomheden i forbindelse med overtagelsen, da de indledende samtaler har været i gang i forbindelse med overtagelsen.

Derudover er dette også relevant for hvornår indregningen af aktiverne foretages, og opgørelsen heraf. Dette opfylder kriterierne i forbindelse med begrebsrammen, og er klart defineret hvornår overtagelsen finder sted hvilket er beskrevet som dagen, hvor man opnår kontrol med den overtagne virksomhed.

Dette kan dog fortolkes på flere måder, og derved ikke kun ved den dag købsaftalen er indgået, men dette kunne også være den dag det bliver godkendt på et bestyrelsesmøde eller en generalforsamling, og derfor ligger dette også op til fortolkning.

Hvis vi ser dette i relation til bilag 1(ISS årsregnskab, note oplysning angående business combinations) så fremgår det tydeligt at indregningsperioden af Livit FM, Switzerland påbegynder pr den 27. Oktober 2022,

og derved er det tydeligt fremstillet i deres note hvornår de indregner enheden fra. Det vil som tidligere ikke betyde, at der ikke kan foretages korrektioner til de indregnet tal efterfølgende.

Da overtagelsesdagen er den 27 oktober i 2022 er der stadig mulighed for, at foretage korrektioner i de efterfølgende 12 måneder hertil på de baggrund af de begivenheder som var tilstede ved overtagelsesdagen.

Hvorvidt at det muligvis burde indgå i kravet til overtagelsestidspunktet, at beskrive om man forventer, at der vil forekomme efterfølgende korrektioner hertil kunne være en mulighed. Dette ville medføre, at man som regnskabsbruger ikke vil blive overrasket i så fald, at der efterfølgende bliver foretaget korrektioner til de tal som man bliver præsenteret for på nuværende tidspunkt.

4.1.3 Andelen af overtagne stemmeberettigede egenkapitalinstrumenter

Dette er igen relativt selvsigende, at det er relevant for investor om alle stemmerettigheder er overtaget eller en mindre andel af det er overtaget. Dette giver den fornødne information i forbindelse med begrebsrammen, og giver et indblik i hvor stor en andel man har overtaget af virksomheden som medfører, at man som regnskabsbruger har mulighed for, at vurdere hvor meget der er udeladt af den købte virksomhed.

Hvis vi ser dette i relation til bilag 1(ISS årsregnskab, note oplysning angående business combinations) bliver der oplyst herom på baggrund, af at de siger de har overtaget 100% af anparterne i Livit FM Services AG, og derved er der ingen tvivl angående de overtagne stemmeberettigede egenkapitalinstrumenter som er overtaget i tilknytning til overtagelsen.

4.1.4 En beskrivelse af den primære begrundelse for virksomhedssammenslutningen, og hvordan køber opnåede kontrol

Årsagen for virksomhedssammenslutningen er altafgørende for investor i mange tilfælde, da dette ikke er selvsigende, og hvordan kontrollen med enheden er opnået findes også relevant. Det kunne dog muligvis godt uddybes, hvad der skal forstås med årsagen til virksomhedssammenslutningen, da dette kan fremgå på mange måder, alt afhængig af hvad der er overtaget.

Opnåelsen af kontrollen over virksomheden vil også kunne formidles på bedre vis, grundet den manglende information angående om dette skal forstås som den måde overtageren har finansieret sit køb på, eller om dette er i relation til om virksomheden har opkøbt det enten gennem A-anparter eller B-anparter, og hvordan dette skal tolkes er op til fortolkning.

Hvorvidt der bliver oplyst om dette i nuværende regnskaber kan også tolkes på, f.eks. se note oplysninger for virksomhedssammenslutningen i forbindelse med ISS A/S aflæggelse af årsregnskab for 2022 vedhæftet i bilag 1 hvoraf det ikke rigtig fremgår hvordan kontrollen er opnået, men hvor formålet er beskrevet i forbindelse med opnåelsen af kontrol.

Det kan dog tolkes på hvorvidt der er oplyst tilstrækkeligt i ISS regnskab ” The acquisition will enable us to expand and develop our service delivery to the real estate industry segment in the Swiss market, as Livit FM services a large part of Swiss Life's properties in Switzerland”⁵⁷. Det giver en indikation om formålet med overtagelsen, men dette kunne muligvis godt være mere uddybet i relation til øvrige tanker som er gjort i forbindelse med overtagelsen af virksomheden.

Det er før blevet diskuteret om der burde inkluderes finansielle mål i forbindelse med overtagelsen af virksomheder, og derved giver dette også en forståelse til de forventninger man har til det foretaget opkøb. Der bliver dog noteret i ISS regnskab følgende ” The acquisition will add annual revenue of DKK 402 million and 670 employees (estimated based on unaudited financial information)” som også fremgår af bilag 1. Dette er dog baseret på budgetteret numre tydeligvis, da denne information er ”Unaudited” altså ikke revideret, og derfor har ISS valgt, at oplyse mere end som er påtvunget under IFRS 3.

De informationer som de vælger at oplyse om selv er fokuseret omkring ansatte, og omsætningen. Dette afgiver også indikationer for regnskabsbrugeren, at opkøbet hovedsageligt er for at udvide arbejdsstyrken på det schweiziske marked, samt at forøge ens markedsandel på dette marked. Denne information vil kunne bidrage til forståelsen for hvorfor overtagelsen af den overtagne virksomhed er foretaget, og derved vil regnskabsbrugeren kunne opnå tilstrækkelig information gennem denne oplysning.

Dette understreger dog udfordringerne forbundet til de fremsatte krav i forbindelse med noten, og det er hovedsageligt hvor udefinerbart ”begrundelse for virksomhedssammenslutningen” er.

4.1.4 En beskrivelse af de faktorer, der har bidraget til eventuelt opgjort goodwill, herunder synergier, og immaterielle aktiver der ikke kan indregnes adskilt fra goodwill

Beskrivelsen af de aktiver som bidrager til goodwill samt øvrige ikke identificerbare, og ikke monetære aktiver uden fysisk substans som ikke kunne indregnes separat fra goodwill er der krav til at disse også skal noteres, og dette er mest grundet den manglende definition af goodwill generelt som der er meget forskellige holdninger blandt regnskabsbrugere til, hvad kan indeholde.

⁵⁷ Bilag 1, ISS årsregnskab, 2022

Grundet den negative konnotation til, hvad generelt immaterielle anlægsaktiver kan defineres som medfører dette også, at det meget klart skal opgives, hvordan adskillelsen fra goodwill er sket på baggrund af virksomhedssammenslutningen.⁵⁸

Derudover vil dette også give regnskabsbrugeren en indikation af den "Overbetaling" som er foretaget af selskabet, og derved også hvor meget man vil forvente at denne "Cash-generating unit" skal skabe af fremtidige pengestrømme, hvis det er formålet med overtagelsen.⁵⁹

Hvis vi ser dette i relation til bilag 1(ISS årsregnskab, note oplysning angående business combinations) bliver der fremsagt følgende i ISS regnskab "The purchase consideration amounted to DKK 337 million. Based on provisionally determined fair values of net assets, goodwill amounted to DKK 191 million. Goodwill is attributable mainly to: 1) expertise and know-how in the real estate industry segment, 2) synergies, 3) platform for growth, and 4) assembled work force, and is not deductible for tax purposes".⁶⁰

Ovenstående beskrivelse af købet giver den information vedrørende goodwill, og hvad den består heraf klart og tydeligt, men der kommer ikke yderligere forklaringer til den øvrige prisallokering til øvrige immaterielle anlægsaktiver, og disse vil hovedsageligt være customer contracts som der er allokeret ud af købssummen, men ikke er nærmere kommenteret i noten hertil.

Dette kunne i relation til begrebsrammens niveau 4 samt 5 godt være nærmere præciseret, og give en uddybende forklaring til hvad der ligger til årsag for den pris allokering. Generelt vil dette være en relativ vigtig forståelse for regnskabsbrugeren, da der tale om et væsentlig beløb i forbindelse med transaktionen. Derudover ville yderligere information til customer contracts medfører, at man får en bedre forståelse for hvorfor de mener at der en allokeret en værdi hertil.

4.1.6 Dagsværdien af vederlaget betalt i forbindelse med virksomhedssammenslutningen, og hvordan det er sammensat

Dagsværdien af vederlagt betaling i forbindelse med virksomhedssammenslutning samt hvordan dette er sammensat, giver også indsigt i hvad der reelt er betalt for, og hvad værdien heraf er. Dette er yderst vigtigt for investor, da det er relativt begrænset, hvor meget kvantitativ data man bliver fremstillet for i forbindelse med virksomhedssammenslutninger, og derfor vil dette give indsigt i hvad der erhvervet kvantitativt.

⁵⁸ Kyhnaug(2021), side 232

⁵⁹ Grant Thornton, 2021

⁶⁰ Bilag 1, ISS årsregnskab, 2022

Hvis vi ser dette i relation til bilag 1(ISS årsregnskab, note oplysning angående business combinations) bliver Dagsværdien af det betalte vederlag meget konkret beskrevet i følgende afsnit "The purchase consideration amounted to DKK 337 million. Based on provisionally determined fair values of net assets, goodwill amounted to DKK 191 million. Goodwill is attributable mainly to: 1) expertise and know-how in the real estate industry segment, 2) synergies, 3) platform for growth, and 4) assembled work force.", og derefter følger sammensætningen heraf som er beskrevet ovenfor, og derudover beskriver ISS i deres regnskab meget konkret hvad goodwillen består af. Dette er tilstrækkelig information i forbindelse med overtagelsen, og giver den fornødne information baseret på kravet hertil.

4.1.7 Betinget vederlag og godtgørelser, herunder det indregnede beløb, beskrivelse af aftalen og laveste og højeste beløb, der forventes betalt

Betinget vederlag samt godtgørelser er også et vigtigt punkt i forbindelse med virksomhedssammenslutninger, fordi disse aftaler mange gange indeholder særaftaler forbundet til fremtidige pengestrømme som den overtagne virksomhed genererer, og som kan udmønte sig i relativt store summer.

Dette vil også i regnskabstekniske termer fremgå som en earn-out, og usikkerheden i forbindelse med denne opgørelse giver også information til investor på baggrund af de intervaller, som den kan være indenfor, og beskrivelser af de finansielle mål, som er fremsat i forbindelse med overtagelsen skaber dette også indikationer for, hvad formålet er med overtagelsen.⁶¹

Det samme gælder for godtgørelser som også vil være relativt normale hvad angår tidligere ledelsesmedlemmer, som mange gange vil blive godtgjort i forbindelse med overtagelsen af virksomheder, eller som har mulighed for, at modtage godtgørelse efter overtagelsen, hvis de imødekommer visse finansielle mål, og dette kan også være en indikator for, at man godt vil beholde de nuværende medarbejdere, og ikke alene har købt virksomheden for dens øvrige aktiver.⁶²

Hvis vi ser dette i relation til bilag 1(ISS årsregnskab, note oplysning angående business combinations) bliver der ikke nærmere oplyst om betinget vederlag eller godtgørelser heri. Dette kan skyldes at den købspris der er afgivet ikke har nogle af disse betingelser tilknyttet sig, og det kan også være en indikation for at der er betalt et meget højt beløb i forbindelse med overtagelsen.

Det er relativt standard at der i forbindelse med virksomhedssalg forekommer en earn-out samt øvrige godtgørelser, og det er kun muligt for mig som regnskabsbruger, at gisne angående om dette er noget som

⁶¹ KPMG US(Kevin Boegle), 2022

⁶² Selskabsadvokaterne(Tina Raben Skaarup), 2021

ikke findes i forbindelse med overtagelsen, eller om det er glemt at blive benævnt. Det ville dog have været elegant at specificere i noten, at dette ikke er tilstede, og derfor heller ikke er nærmere benævnt.

4.1.8 For hver kategori af tilgodehavender, dagsværdi, nominel beløb og forventet tab

Opgivelsen af det nominelle beløb i forbindelse med opgørelsen af tilgodehavender, samt det forventede tab giver her en indikation for de debitorer, som virksomheden har, og giver information til investorer om, hvor meget den reelle værdi af disse debitorer er, selvom de normalt vil fremgå netto, men da debitorerne vil kunne fremvise, hvilken kundebase man har overtaget ud fra den nominelle værdi samt tab herpå, vil man derved bedre kunne anslå værdien på den kundebase som virksomheden har overtaget.

Dette vil også kunne være defineret gennem et immaterielt anlægsaktiv i form af "Customer relationship", og som vil blive separeret fra vores goodwill, og derved giver dette den fornødne information i forbindelse med debitorerne, og kan være med til at understøtte det aktiverede "Customer relationship".⁶³

Hvis vi ser dette i relation til bilag 1 (ISS årsregnskab, note oplysning angående business combinations) bliver der ikke yderligere specificeret hertil det nominelle beløb vedrørende debitorernes nominelle beløb. Vi er som regnskabsbrugere blevet oplyst om dagsværdien på 10 mio. DKK, men udover dette bliver der ikke nærmere specificeret hvad den nominelle andel hertil er, samt det forventet tab eller en kategorisering af debitorerne efter IFRS 9, og grundet den generelle tilgang til debitorer i ISS efter IFRS 9 ville det forventes at der afsat tab til disse debitorer.⁶⁴

Dette kan igen skyldes at ingen af debitorerne er i nærheden af at være forfaldne, og derfor er det nominelle beløb det samme som dagsværdien, men dette er beskrevet ingen steder i regnskabet, og derfor vil vi som regnskabsbrugere ikke kunne udlede dette af regnskabet.

Dette vil ligesom den manglende beskrivelse af vederlag, og godtgørelser havde været elegant at notere i så fald at det er tilfældet at det nominelle beløb, og dagsværdien er den samme hvilket ville være meget usandsynligt vil jeg mene. Derudover så er det tydeligt at kategoriseringen af debitorerne ikke fremgår nogle steder, og derfor også er manglende for i forbindelse med kravene efter IFRS 3.

4.1.9 Det indregnede beløb på overtagelsestidspunktet for hver type af aktiver og forpligtelser

Opgørelsen af de indregnede aktiver samt forpligtelser i forbindelse med overtagelsen, af virksomheden på overtagelsestidspunktet vil også give et indblik i den værdi, som disse er kommet ind til ved

⁶³ IFRS 3 - Virksomhedssammenslutninger

⁶⁴ KPMG US, Ryan jong(2021)

overtagelsestidspunktet grundet, at dette kan have ændret sig alt afhængigt af, hvornår overtagelsen har fundet sted i forhold til regnskabsaflæggelsen.

Dette giver også information til investorerne, om den værdi som var på det pågældende tidspunkt stadig er tilstede, og derved også om overtagelsen har været fornuftig til en vis grad.

Hvis vi ser dette i relation til bilag 1(ISS årsregnskab, note oplysning angående business combinations) bliver der oplyst angående aktiver samt forpligtelser, og derved er der ikke identificeret manglende oplysninger hertil.

4.1.10 En række oplysninger om eventualforpligtelser, minoritetsinteresser, trinvis overtagelser, transaktioner, der er behandlet adskilt fra virksomhedssammenslutningen, transaktionsomkostninger og eventuel indtægtsførsel af gevinst ved favorable overtagelser

Grundet at behandlingen af eventualforpligtelser ved en virksomhedssammenslutning medfører, at disse som udgangspunkt skal indregnes til dagsværdi, vil dette medføre nogle forskelle fra den tidligere regnskabspraksis for eventualforpligtelser, og derfor er denne information yderst brugbar, da den vil indgå i virksomhedens balance fra tidligere at have været en noteoplysning i de fleste tilfælde.⁶⁵

Hvis vi ser dette i relation til bilag 1(ISS årsregnskab, note oplysning angående business combinations) bliver der på følgende regnskabslinje "contingent and deferred consideration" ikke oplyst om tilstedeværelsen af eventualforpligtelser som er medtaget til dagsværdi i indregningen af den overtagne virksomhed.

Minoritetsinteresser som er medtaget er relevante i forbindelse med virksomhedssammenslutningen, da disse vil have krav på en forholdsmæssig andel af den overtagne virksomhed, og derfor kan medtages på forskellige vis, men som er nævnt i redegørelsen herfor.

I relation til bilag 1(ISS årsregnskab, note oplysning angående business combinations) er der ikke nogle identificeret minoritetsinteresser heri, da ISS overtager 100% af virksomheden, og derfor vil dette ikke være muligt.

Trinvis overtagelser er beskrevet i afgrænsningen, og derved ikke behandlet i opgaven.

Transaktionsomkostninger samt eventuel indtægtsførsel af gevinst ved favorable overtagelser er yderst relevant, og ved indtægtsførsel af gevinst ved favorable overtagelser skal der forstås "Negativ goodwill" også betegnet som badwill. Dette er en indikation på, at du har betalt for lidt for den overtagne virksomhed.

⁶⁵ Deloitte, 2016 opdateret 2022, IFRS Bog

Dette forekommer sjældent, og er heller ikke inkluderet i ISS regnskab, da der forekommer goodwill i forbindelse med overtagelsen som de har foretaget.

Transaktionsomkostninger i forbindelse med opkøbet vil også skulle oplyses, og dette kan være betragtelige summer, og derfor også af relevans for regnskabsbrugeren. Da disse vil behandles særskilt fra den øvrige transaktion.

I relation til bilag 1 (ISS årsregnskab, note oplysning angående business combinations) er der ikke nogle oplysninger angående omkostninger forbundet til overtagelsen. Dette kan være grundet at der ikke er anvendt eksterne parter i forbindelse med overtagelsen, men dette kan vi kun gisne angående, og derfor ville det også være elegant hvis ISS i deres regnskab oplyste i deres regnskab om der var anvendt eksterne parter i forbindelse med overtagelsen, eller i så fald at dette ikke er tilfældet oplyse om det.

4.1.11 Størrelsen af goodwill der forventes at være skattemæssigt fradragsberettiget

Goodwill er som udgangspunkt ikke skattemæssigt fradragsberettiget, og derfor er det også relevant at virksomheden oplyser i forbindelse med indregningen af goodwillen, om en andel af denne er fradragsberettiget.⁶⁶

Hvis vi ser dette i relation til bilag 1 (ISS årsregnskab, note oplysning angående business combinations) bliver der oplyst nedenstående i ISS regnskab:

“Goodwill is attributable mainly to: 1) expertise and know-how in the real estate industry segment, 2) synergies, 3) platform for growth, and 4) assembled work force, and is not deductible for tax purposes”.⁶⁷

ISS oplyser derfor klart og tydeligt at intet af goodwillen som er indregnet er fradragsberettiget skattemæssigt. Dette er der ikke identificeret mangler til, og derfor vil der ikke blive yderligere nævnt hertil.

4.1.12 Hvordan og til hvilket beløb minoritetsinteresser er indregnet på overtagelsestidspunktet, og hvordan dagsværdien heraf eventuelt er opgjort

Opgørelsen af minoritetsinteresser ved overtagelsestidspunktet er relevant i forbindelse med opgørelsen af dagsværdien da denne opgøres med 2 forskellige metoder.

1. Dagsværdi, der medfører indregning af goodwill på den del af den overtagne virksomhed som ejes af minoritetsinteresserne, eller

⁶⁶ Den juridiske vejledning(2020)

⁶⁷ Bilag 1, ISS årsregnskab, 2022

2. Ejerandelenes forholdsmæssige andel af de indregnede beløb af den overtagne virksomheds identificerbare nettoaktiver

Dette kan afgive forskellige billeder til overtagelsen, og derfor vil dette også skulle noteres. Dette er dog ikke relevant i forbindelse med overtagelsen som er foretaget af ISS, og vil derfor heller ikke blive yderligere kommenteret hertil.

4.1.13 Hvis effekten af en virksomhedssammenslutning kun har kunnet opgøres foreløbigt, skal dette faktum oplyses og begrundes tillige med oplysning om, hvilke elementer der er opgjort foreløbigt, og eventuelle korrektioner i perioden

Oplysningen vedrørende effekten af virksomhedssammenslutningen, og behandlingen heraf er yderst relevant i forbindelse med at opgørelsen ikke behøver at være fuldført ved aflæggelse af årsregnskabet, og derfor kan opgjort være ufuldstændig, og korrektioner kan forekomme hertil.

Hvis vi ser dette i relation til bilag 1 (ISS årsregnskab, note oplysning angående business combinations) bliver der ikke oplyst om de tal som er anvendt til brug for indregning er opgjort foreløbigt, og dette vil vi som regnskabsbruger derfor skulle antage ikke er tilfældet, og derfor kan det kun være op til gisning om dette er tilfældet, men vi må gå ud fra at det ikke er tilfældet.

Dette ville dog igen ligesom debitorerne være elegant muligvis at afkræfte i noten, og noterer i stedet for at lade regnskabsbruger skulle vurdere dette på egen hånd.

Der fremgår korrektioner fra tidligere sammenslutninger i forbindelse med en overtagelse, og det er noteret således i ISS årsrapport "The adjustments related to the acquisition of Rönesans Facility Management Company in Turkey in 2021. The purchase price allocation of the identified assets, liabilities and contingent liabilities was completed within 12 months of the acquisition date". Dette er tilstækkeligt, og de fremviser derudover også adjustments, som er foretaget i tabellen vedhæftet i bilag 1.

4.1.14 Beløb og forklaring på væsentlige gevinster eller tab, som vedrører overtagne aktiver eller forpligtelser i forbindelse med en virksomhedssammenslutning i indeværende eller tidligere perioder

I forbindelse med væsentlige gevinster eller tab i forbindelse med overtagne aktiver eller forpligtelser vil dette skulle noteres for, at give regnskabsbruger den fornødne information angående den overtagne virksomhed. Dette afgiver information til om investeringen har været baseret på det korrekte grundlag, og derfor er dette essentielt for regnskabsbrugeren at få information angående.

Hvis vi ser dette i relation til bilag 1(ISS årsregnskab, note oplysning angående business combinations) bliver der ikke oplyst om tab eller gevinster ved den foretaget investering, og derfor må vi også antage at investeringen ikke har oplevet nogle væsentlige gevinster eller tab hertil. Dette er ligesom debitorerne igen elegant muligvis at beskrive i noteoplysningerne, at overtagelsen af virksomheden har været som forventet muligvis. Dette er der dog ikke oplyst om nogle steder i noteoplysningerne til købet af Livit FM Services AG.

4.2 Foreslået midlertidige ændring som er eksekveret

IASB har foreslået følgende ændring til notekravene i forbindelse med virksomhedssammenslutninger, og efterfølgende besluttet, at dette forslag skulle blive midlertidigt gennemført. IASB har midlertidigt gennemført at følgende oplysninger i henhold til overtagelser af virksomheder, kan undlade at beskrive følgende i noteoplysningerne:

”information about acquired receivables

in the reconciliation between opening and closing goodwill balances, adjustments resulting from the subsequent recognition of deferred tax assets (paragraph B67(d)(iii)); and

the amount and an explanation of any material gain or loss recognised in the current reporting period that relates to the identifiable assets acquired or liabilities assumed in a business combination that was effected in the current or previous reporting period (paragraph B67(e)).”⁶⁸

Følgende foreslået ændringer er blevet foreslået på baggrund af kompleksiteten, i forbindelse med oplysningerne til virksomhedssammenslutninger, og at der generelt er meget information som skal oplyses angående virksomhedssammenslutninger.

4.2.1 Information angående overtaget tilgodehavender

Informationen som regnskabsbrugerne bliver præsenteret er meget begrænset i henhold til debitorerne i så fald, at følgende beslutning bliver indført permanent, og derfor kan det diskuteres hvorvidt om dette forslag samt midlertidige ændring er i overensstemmelse med den nødvendige information som investor har brug for.

Dette forslag er ikke lavet på baggrund af investor, men sandsynligvis på baggrund af regnskabsudstedere, og derved tager den ikke højde for investor. Er det relevant for investor at vide hvad den nominelle andel af beløbet for debitorer er, og kategorisering heraf samt det forventet tab?

⁶⁸ IASB, 2023, Exposure draft

Denne ændring har medført at der alene skal fremvises dagsværdien af debitorerne, og derfor udelades ovenstående information.

Hvis vi kigger på relevansen af denne information, så må vi alt andet lige vurdere at for investor at information angående hvad den reelle værdi af debitorerne er, og derudover også hvad de forventer at tabe herpå kan afgive noget information til investor om den kundebase som er overtaget, og usikkerheden hertil.

Det at dagsværdien alene skal fremvises medfører, at investor ikke får noget information angående kundebasen udover de overtaget "customer contracts" som er fremvist i ISS årsregnskab bilag 1, og dette er derfor også manglende information, og derudover hvis man skulle omtale validiteten heraf så er dagsværdien for det "meste" det mest retvisende, men ikke desto mindre mister man noget viden ved kun at fremvise dagsværdien heraf.

I ISS regnskab fremgår der 10 mio. DKK på trade receivables se bilag 1 hvilket svarer til Tilgodehavender fra salg på dansk, og disse er ikke nærmere udspecificeret af noten hertil.

Grundet at den er indregnet til dagsværdi, og der ikke er blevet specificeret nærmere underliggende data herfor kan dette altså være 110 mio. DKK i debitorer, men man forventer et tab på 100 mio. DKK, og ville dette ikke være en væsentlig oplysning for regnskabsbrugeren i så fald at dette var tilfældet. Så kan man sige om det er noget som ville være omtalt i gevinster, eller tab ved overtagelsen af aktiver eller forpligtelser.

Dette er dog et eksempel på at fremvise at denne information kan være essentiel for regnskabsbrugeren, og derved kan medføre store ændringer i hvordan investor ser overtagelsen.

4.2.2 Afstemningen mellem primo og ultimo goodwill og ændringer til efterfølgende udskudte skatte aktiver

Dette forslag samt ændring til IFRS 3 notekrav medfører, at du ikke vil skulle oplyse om den goodwill som du formodet der ville være på overtagelsesdagen sammenholdt med den som du efterfølgende vil indregne i ultimo balancen.

Inden overtagelsen af virksomheden vil du have en formodning om hvad goodwillen vil være forbundet til overtagelsen, og derved også den ændring som der har været fra overtagelse dagen, og regnskabsårets afslutning hvor du vil være nødsaget til at foretage en nedskrivningstest henover goodwillen, og derved kan nedskrive i så fald at den står med en højere bogført værdi end nutidsværdien.

Dette er igen en relativ relevant information for investor, da dette vil give stærke indikationer om den overtagne virksomhed har været i overensstemmelse med de antagelser man havde ved overtagelsen.

Dette kan dog igen skyldes, at i så fald der havde været væsentlige gevinster eller tab hertil ville dette være beskrevet i notekravet angående væsentlige gevinster eller tab ved overtaget aktiver eller forpligtelser.

Så hvorvidt at udeladelsen heraf er relevant kan være relativ ligesom debitorerne, men denne information lader investor selv vurdere hvorvidt om overtagelsen har været attraktiv eller ej. Relevansen af denne information er svær at vurdere som tidligere nævnt især ud fra et nytteværdi aspekt hvor dette kan være relevant, men det kan også være irrelevant, og hvorvidt af dette bliver afdækket af øvrige notekrav er svært at vurdere.

Det samme gælder for de efterfølgende ændringer til udskudte skatteaktiver.

4.2.3 Beskrivelse af eventuelle væsentlige gevinster eller tab ved forpligtelser samt aktiver i forbindelse med overtagelsen af virksomheden

Nu kommer så den relativt spændende ændring som International accounting standards board har valgt at udelade, Som beskrevet i de øvrige midlertidige ændringer, og derudover kommentarerne til ISS regnskab så kunne dette notekrav være kompenserende for øvrige notekrav som man valgt at fjerne midlertidigt.

Dette krav indfører endda ordet væsentligt, og derfor også validt da disse to er relativt ens i forhold til deres betegnelse.

Det vil altså sige at man vil udelade væsentlig information fra regnskabet, og derved også relevant samt valid information. Dette punkt er essentielt for regnskabsbrugeren/investoren, og dette begynder mere at ligne at man har nedsat kravet hertil for at gøre det lettere for regnskabsudarbejderne, at lave regnskabet end at give den nødvendige information til regnskabet. Dette vil blive diskuteret yderligere i fordele og ulemper ved den foreslået ændring.

4.3 Overordnet beskrivelse af notekravene og begrebsrammen

Nu hvor alle notekravene i forbindelse med virksomhedssammenslutninger er gennemgået, og sammenholdt med et regnskab som er udgivet fornyeligt, og den nytteværdi som ligger i de krav som er stillet vil der være en overordnet vurdering af notekravene.

Hvis vi ser notekravene i relation til begrebsrammen som opgiver om en standard imødegår den nytteværdi som der er behov for i et regnskab, og samtidig om den medgiver den nødvendige information til regnskabet. Så kan det vurderes ud fra de nuværende krav til sammenslutningen, om disse afgiver den nødvendige information.

Det vurderes i sin helhed at de krav som stilles af IFRS 3 til udarbejdelsen af noter samt oplysninger generelt i forbindelse med virksomhedssammenslutninger afgiver den nødvendige information for investor, til at kunne konkludere på sammenslutningen i så fald at alle informationer er inkluderet da mange af disse komplementere hinanden.

Derved kan det konkluderes at udeladelse af bestemte dele til kravene kan medføre, at den overordnet nytteværdi forsvinder til årsrapporten. Som nævnt i analysen er nogle af de midlertidige ændringer relativt voldsomme for investor, og kan tyde mere på at gøre det overskueligt for regnskabsudsteder end det er for at sørge for at årsrapporten indeholder alt den nødvendige information. Dette vil blive undersøgt nærmere i nedenstående kapitel, som vil beskrive fordele og ulemper forbundet til IFRS 3, og ændringerne hertil.

Kapitel 5 – Fordele og ulemper ved IFRS 3 samt ændringer hertil

Følgende kapitel er med til at vurdere på ovenstående information i forhold til analysen af IFRS 3, samt de midlertidige ændringer som er lavet hertil. Dette kapitel vil fremføre de fordele som der er med notekravene, og de ulemper som også er herved.

5.1 Nuværende krav

De nuværende krav giver et helhedsbillede til regnskabet i kombination af hinanden, for virksomhedssammenslutninger. De enkelte oplysninger som er påkrævet i forbindelse med virksomhedssammenslutninger komplementere hinanden stærkt, og derudover vil udeladelse af bestemte dele kunne medføre at informationsværdien går tabt i relation til virksomhedssammenslutningen.

Hvis vi ser dette i relation til bilag 1(ISS årsregnskab, note oplysning angående business combinations) bliver der udeladt eller ikke nærmere defineret bestemte informationer som beskrevet ovenfor, og som er opsummeret til følgende:

1. Kort beskrivelse af virksomheden
2. Beskrivelse af hvordan kontrollen er opnået over den overtagne virksomhed
3. Uddybende forklaring til formålet med overtagelsen af den overtagne virksomhed
4. Manglende beskrivelse af øvrige identificeret immaterielle anlægsaktiver i form af "customer contracts" som ikke er nærmere beskrevet
5. Ingen beskrivelse af transaktionsomkostninger forbundet til overtagelsen
6. Beskrivelse af vederlag samt godtgørelser om disse er eksisterende eller ikke
7. Ingen specifikation af nominelle beløb, forventet tab eller kategorisering af tilgodehavender fra salg

8. Beskrivelse af hvorvidt der er foretaget foreløbig indregning eller i så fald at dette er ikke er foretaget så beskrivelse heraf
9. Beskrivelse af væsentlige tab eller gevinster i form af aktiver eller forpligtelser ved virksomhedssammenslutningen

Ovenstående manglende information kan medføre en manglende forståelse for overtagelsen, og opfylder heller ikke kravene efter IFRS 3, og derved kan dette medføre at regnskabsbrugeren/investor ikke opnår den tilstrækkelige information som er forbundet til overtagelsen.

Nogle af de problematikker som der er til ovenstående identificeret mangler, er hvorvidt dette er reelle mangler, eller at IFRS 3 bare giver for meget råderum til at kunne foretage fortolkninger, af de krav som er stillet. Den relativt korte beskrivelse af virksomheden som er fremvist i ISS regnskab medfører, at man som regnskabsbruger ikke nødvendig er indforstået med hvad det er for en virksomheds helt præcist overtaget.

Det samme gælder hvordan kontrollen er opnået med virksomheden, som kan forstås ud fra et finansierings perspektiv, men også bare om det er ved trinvis overtagelse, eller om denne er opnået gennem opkøb 100% af anparterne i selskabet som er tilfældet i ISS.

Det kunne dog være interessant for regnskabsbruger at vide hvorvidt om der er udstedt gæld i forbindelse med overtagelsen, og om denne gæld f.eks. er gennem en obligations udstedelse eller optagelse af et kredit lån, eller om de har haft de tilstrækkelige likvider til at kunne foretage opkøbet. Dette bliver på nuværende tidspunkt ikke benævnt nogle steder i ISS årsrapport hvordan købet er finansieret.

Det er flere steder ikke særlig tydeligt definereret hvad man præcist gerne vil have fremvist ved disse krav. Dette medfører at du kan sammenligne et regnskab med øvrige regnskaber, hvor der er foretaget virksomhedsovertagelser, og det kan medføre at du oplever store forskelle herimellem. Dette medfører at nytteværdien bliver udfordret igen, da sammenligneligheden muligvis ikke er opfyldt i denne forbindelse.

Dette skal også ses i relation til at IFRS 3 tilbage i 2018 blev opdateret, og løbende er blevet opdateret for at sørge for informationsværdien heraf forbliver intakt på baggrund af opdateringer af andre regnskabsstandarder. Det vil mange gange være IASB's opfattelse, at komme med opdateret versioner til regnskabsstandarder, og derefter høre den feedback som kommer fra regnskabsudsteder i denne forbindelse, og den periode vil for det meste være længere perioder. I denne forbindelse vil international financial reporting interpretations mange gange være inkluderet, da de er til for at forklare uafklaret spørgsmål i forbindelse med IFRS standarderne.

Dette kan også være i en faktor til hvorfor disse midlertidige ændringer bliver foretaget nu, og det er på baggrund af indhentet information fra regnskabsudstedere.

Det fremgår af ovenstående punkter at investor kan være udfordret ved den oplyste information, og implementeringen af midlertidige ændringer hertil vil blive kommenteret yderligere nedenfor:

5.2 Midlertidige ændringer

De midlertidige ændringer som er blevet foreslået af international accounting standards board, og som efterfølgende er gennemført midlertidigt er blevet analyseret, og fremsætter mange problematikker i forbindelse med virksomhedssammenslutninger.

Den første udfordring er hvorvidt disse ændringer tilgodeser investor/regnskabsbruger, eller tilgodeser de regnskabsudgiver. Som tidligere nævnt vil investor altid have så meget information som muligt, og dette kan både være meget omkostningsfyldt for regnskabsudgiver samt koste meget tid, og derfor opstår der den her modstridende konflikt mellem de to interessenter, og IASB bliver nødt til at tage hensyn til begge interessenter i dette tilfælde.

De ændringer som er foreslået er tydeligvis ikke inspireret af investor, men af regnskabsudgivere som mener, at processen for regnskabsudstedelse vedrørende IFRS 3 er meget omfattende. Grundet den korte periode som dette er blevet vedtaget indenfor er der ikke kommet information ud endnu angående opfattelsen af disse ændringer, og derved ville det være interessant at høre investors perspektiv i de midlertidige ændringer, da det ville være relativt let at forudse regnskabsudgivers holdning hertil.

Så det er tydeligt at interesse konflikten mellem regnskabsbruger, og regnskabsudsteder her har medført en konflikt, og at det er regnskabsudsteder som er blevet tilgodeset i denne konflikt ved at lempe kravene til IFRS 3.

Den anden udfordring som er blevet påvist ved de midlertidige ændringer, er hvorvidt om nytteværdien i årsrapporten stadig er intakt ved de midlertidige ændringer. Som nævnt er mange af informationer som er påkrævet ved en virksomhedssammenslutning meget komplimenterende af hinanden, og derfor kan ændringer til enkelte komponenter i IFRS 3 krav medføre at nytteværdien forsvinder.

De ændringer som er midlertidigt foretaget er relativt essentielle detaljer til virksomhedssammenslutningen for investor i min optik, og begrebsrammens i mange henseender.

Det menes hermed at uden disse oplysninger indgår er der for det første ikke mange kvantitative data. Desuden udelader dette også kvalitative data. Disse data kan være essentielle for investor, og vil i de fleste tilfælde vurderes, at være essentielle for at kunne danne sig et billede af hvorvidt

virksomhedssammenslutningen har været succesfuld. De kvantitative data i forbindelse med virksomhedssammenslutninger er relativt begrænset i forvejen, og at indskrænke kravene til at fremvise f.eks. debitorerne medfører, at den begrænset mængde af information bliver indskrænket yderligere.

Den tredje udfordring som er identificeret i forbindelse med de foreslået/midlertidige ændringer vil være sammenligneligheden imellem regnskaber, da de kvantitative data som udelades er lettere sammenlignelige end kvalitative data, da kvantitative data i sin natur er lettere at sammenligne end kvalitative data.

Den fjerde udfordring som er identificeret i forbindelse med de foreslået/midlertidige vil være hvornår man skal stoppe med at tilgodese begge parter. I så fald at IASB mener at nytteværdien i regnskabet er tilstede ved, at indføre de her midlertidige regler vil jeg gerne vide hvilket grundlag som de har identificeret det ud fra.

Det er svært for mig at se at nytteværdien med de midlertidige ændringer stadig er intakt, og derved opstår problemet i forhold til, at det muligvis er svært for regnskabsudgiver at overholde kravene, men ikke desto mindre er dette nødvendigt for at holde nytteværdien intakt i årsrapporten.

Dette er specielt relevant i en tid hvor regnskabsstandards generelt er ved at blive "Revised" fra tidligere, og disse revurderinger af regnskabsstandards må komme på baggrund af en manglende nytteværdi i de tidligere standarder, og derfor vil denne problematik også forekomme i forhold til fremtidige ændringer.

F.eks. vil dette muligvis også være gældende for IFRS 17 som fornyeligt er blevet opdateret, og vil der forekomme den samme tilgang hvor man fremsætter en udarbejdet lovstandard som vil give tilstrækkelig nytteværdi for regnskabsbrugeren for at bakke tilbage på baggrund af regnskabsudsteder. Dette skaber en farlig præcedens for fremtiden i forhold til, at opdatere lovstandarder.⁶⁹ Dette vil blive undersøgt nærmere i perspektiveringen hertil.

Kapitel 6 – Konklusion og perspektivering

6.1 – Konklusion

Det er forklaret hvordan man tilgår en virksomhedssammenslutning i 7 forskellige stadier, samt hvordan den præsenteres herefter. Det er konkluderet hvordan begrebsrammen skal forstås, samt de udfordringer

⁶⁹ IFRS 17 - Forsikringskontrakter

som ligger heri, og de ændringer som er igangværende for til begrebsrammen. Derudover også at skabe en begrebsramme som er gældende for alle.

Det kan konkluderes at den nuværende IFRS 3 regnskabsstandard bidrager tilstrækkeligt til regnskabsbrugers informationsbehov, men at ændringer hertil kan medføre fatale konsekvenser. Det kan ses gennem de foreslået ændringer som efterfølgende er blevet implementeret af IASB midlertidigt, og hvordan disse har medført at kritiske elementer til virksomhedssammenslutningen er udeladt.

Derudover kan det konkluderes at IFRS 3 muligvis kræver en nærmere specifikation af bestemte krav heri, og ikke skal give den mængde råderum som den giver til fortolkning af de enkelte krav som er tilstede på nuværende tidspunkt, for både at skabe sammenlignelighed imellem årsrapporterne som følger IFRS 3, men også for at regnskabsudsteder har mulighed for efterkomme disse lettere.

Derudover kan det konkluderes at nuværende regnskaber ikke lever op til alle de krav som er fremsat i IFRS 3, og derved heller ikke afgiver den fornødne information til regnskabsbrugeren.

Derudover kan det også konkluderes, at regnskabsbruger med de midlertidige ændringer som er fremsat af IASB ikke opnår tilstrækkelig information i forbindelse med virksomhedssammenslutninger. Desuden kan det konkluderes, at dette skaber en præcedens som kan være farlig for fremtiden.

Det kan konkluderes at IASB ikke har haft regnskabsbrugeren i fokus med de midlertidige ændringer til IFRS 3, og at interessekonflikten mellem disse to forsat bliver fremvist i de regnskabsstandarder som ligger til grund for årsrapporten.

6.2 – Perspektivering

Disse midlertidige ændringer til IFRS 3 er blevet perspektiveret til de ændringer som er lavet til IFRS 17, og det skal ses i relation til hvad fremtiden byder af generelle ændringer til regnskabsstandarder i så fald, at disse er for komplekse eller tidskrævende. Den midlertidige ændring til IFRS 3 kan være med til at skabe en præcedens for komplekse regnskabsstandarder som både er omkostningsrige og tidskrævende at anvende i forhold til om der skal ændres hertil midlertidigt.

Bekymringen ligger i at hvis regnskabsudsteder presser på for, at de ændringer som bliver foretaget i fremtiden er for omkostningsrige eller tidskrævende, så er ændringer som dem der er fremsat til IFRS 3 med til at skabe en præcedens. Det bliver muligvis en løsning i så fald, at det vurderes at være for tidskrævende eller komplekst at anvende en regnskabsstandard, og derved generelt kan være med til at skabe en konstant manglende informationsværdi for regnskabsbrugeren hvis dette bliver en løsning som der bliver fremsat flere af.

Dette kan gå udover fremtidige problemstillinger i forhold til manglende information i forskellige regnskabsstandarder. Det vil være interessant at foretage en mere dybdegående undersøgelse hvor fokuspunktet ville være, at kigge på opdateret standarder, og hvor mange af disse som der blevet enten foretaget midlertidige ændringer til eller permanente ændringer til. Derudover også at se på hvad disse fremkommer af.

Litteraturliste

Love og regnskabsstandarder:

- IFRS 3 – Virksomhedssammenslutninger
- IFRS 2 – Aktiver baseret vederlæggelse
- IFRS 5 – Anlægsaktiver med henblik på salg og ophørte aktiviteter
- IFRS 17 - Forsikringskontrakter
- IAS 1 - Præsentation af årsregnskaber
- IAS 37 – Hensættelser, eventualforpligtelser og betinget aktiver
- IAS 12 – Indkomst skatter
- IAS 19 – Medarbejder fordele
- IAS 8 – Regnskabspraksis, definition af regnskabsmæssige skøn

Bøger:

Carsten, Henrik og Peter Kyhnauv(2021), Finansiell rapportering – teori og regulering, 6. udgave. 1. oplag

Andersen, Ib. (2014). Den skinbarlige virkelighed, 5. udgave, 2. oplag.

Links/Artikler:

IASB, 2023, Exposure draft

Link: [IFRS - Business Combinations—Disclosures, Goodwill and Impairment](#)

Deloitte, 2016 opdateret 2022, IFRS Bog

Link: [64344 Deloitte IFRS-bog 2016 IFRS 3.pdf](#)

Deloitte, 2009, Customer related intangible assets

Link: [IFRS 3 — Customer-related intangible assets \(iasplus.com\)](#)

KPMG US(Kevin Boegle), 2022, Does your business combination agreement have ‘earnouts’?

Link: [Does your business combination agreement have ‘earnouts’? \(kpmg.us\)](#)

Selskabsadvokaterne(Tina Raben Skaarup), 2021, MEDARBEJDERE VED VIRKSOMHEDSOVERDRAGELSE

Link: [Virksomhedsoverdragelse i forhold til medarbejderne? \(selskabsadvokaterne.dk\)](#)

Grant Thornton, 2021, IAS 36 -Identifying cash-generating units

Link: [IFRS - IAS 36 - Identifying cash-generating units | Grant Thornton](#)

ISS A/S, 2023, Årsrapport 2022

Link: [Publikationer - ISS World](#)

Danske love, Årsregnskabsloven § 11

Link: [Årsregnskabsloven § 11 \(danskelove.dk\)](#)

Birgitte Merci Lund, Dorte Blicher Møller(2017), SOHTX

Link: [4.9.2 Induktiv og deduktiv tilgang \(systime.dk\)](#)

KPMG US, Ryan jong(2021), What's the impact on expected credit losses?

Link: [What's the impact on expected credit losses? - KPMG Global](#)

Den juridiske vejledning(2020), Hvad er skatteretlig goodwill?

Link: [TAX.DK skat & afgift: Hvad er skatteretlig goodwill?](#)

Bilag

Bilag 1, ISS A/S Årsrapport 2022, [Publikationer - ISS World](#)

3.3 Acquisitions

3.3.1 Acquisition impact

Livit FM, Switzerland

On 27 October 2022, ISS acquired 100% of the shares in Livit FM Services AG (Livit FM), a Swiss facility management company. The acquisition will enable us to expand and develop our service delivery to the real estate industry segment in the Swiss market, as Livit FM services a large part of Swiss Life's properties in Switzerland.

The acquisition will add annual revenue of DKK 402 million and 670 employees (estimated based on unaudited financial information).

During the period 27 October to 31 December 2022, Livit FM contributed revenue of DKK 66 million to the ISS Group.

The purchase consideration amounted to DKK 337 million. Based on provisionally determined fair values of net assets, goodwill amounted to DKK 191 million. Goodwill is attributable mainly to: 1) expertise and know-how in the real estate industry segment, 2) synergies, 3) platform for growth, and 4) assembled work force, and is not deductible for tax purposes.

Prior years adjustments

The adjustments related to the acquisition of Ronesans Facility Management Company in Turkey in 2021. The purchase price allocation of the identified assets, liabilities and contingent liabilities was completed within 12 months of the acquisition date.

Subsequent acquisitions

The Group completed no acquisitions from 1 January to 15 February 2023.

(DKK m)	Livit FM	Prior year adj.	2022	2021
Customer contracts	156	5	161	428
Other non-current assets	48	-	48	26
Trade receivables	10	(13)	(3)	184
Other current assets	50	-	50	105
Non-current liabilities	(76)	8	(68)	(112)
Current liabilities	(42)	(6)	(48)	(194)
Fair value of net assets	146	(6)	140	437
Goodwill	191	12	203	97
Consideration transferred	337	6	343	534
Cash in acquired business	(33)	-	(33)	(97)
Consideration transferred, net	304	6	310	437
Contingent and deferred consideration	-	15	15	89
Acquisition of businesses (cash flow)	304	21	325	526

§ Accounting policy

Business combinations are accounted for using the acquisition method. The cost of an acquisition is measured as the aggregate of the consideration transferred, which is measured at acquisition date fair value, and the amount of any non-controlling interests in the acquiree. For each business combination, the Group elects whether to measure the non-controlling interests in the acquiree at fair value or at the proportionate share of the acquiree's identifiable net assets. Acquisition-related costs are expensed as incurred and presented in Other income and expenses, net.

Any contingent consideration to be transferred by the acquirer is recognised at fair value at the acquisition date.

If uncertainties exist at the acquisition date regarding identification or measurement of assets, liabilities and contingent liabilities, initial recognition is based on provisionally determined fair values.

Changes to fair values are adjusted against goodwill up until 12 months after the acquisition date and comparative figures are restated accordingly. Thereafter no adjustments are made to goodwill, and changes in fair values are recognised in Other income and expenses, net.

Goodwill is initially measured at cost (being the excess of the aggregate of the consideration transferred and the amount recognised for non-controlling interests) and any previous interest held over the net identifiable assets acquired and liabilities assumed.

After initial recognition, goodwill is measured at cost less accumulated impairment losses. For the purpose of impairment testing, goodwill acquired in a business combination is allocated to each of the Group's cash-generating units (CGUs) that are expected to benefit from the combination, irrespective of whether other assets or liabilities of the acquiree are assigned to those units.

3.3.2 Pro forma revenue and operating profit

Assuming acquisitions and divestments in the year were included/excluded in profit or loss from 1 January 2022, revenue on a pro forma basis would have been DKK 76,825 million compared to reported revenue of DKK 76,538 million. Likewise, operating profit before other items on a pro forma basis would have been DKK 2,858 million compared to reported operating profit before other items of DKK 2,847 million.

Pro forma revenue and operating profit before other items include adjustments relating to acquisitions and divestments estimated by local ISS management at the time of acquisition and divestment or actual results where available. The estimates are based on unaudited financial information.